

Suplement 'La Defensa'
24 pàgines d'informació i
anàlisi, amb veus d'arreu
del món, sobre el
judici contra el
referèndum

Directa

periodisme cooperatiu per la transformació social

Núm. 469 del 23/1 al 5/2 de 2019 2€

Assalt a les comissaries

Fons voltor adquireixen la comissaria central i 27 seus policials
de Catalunya, amb un cost de lloguer milionari per a la Generalitat
pàg. 4-11

EDITA
La Directa SCCL
C. Riego, 37, baixos esquerra
08014 Barcelona
Tel: 935 270 982
Mòbil: 661 493 117
directa@directa.cat
www.directa.cat
DIPÒSIT LEGAL: B 16982-2016

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. La Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

QUI SOM?

- A fons**
Grup d'investigació
- Miralls**
Gemma Garcia
- Cruïlla**
Laia Mas i Guille Larios
- Impressions**
Laia Alsina, Ekaitz Garate i Xavier Puig
- Roda el món**
Oriol Andrés, Roger Suso i Joan Mas
- Expressions**
Misael Alerm i Carla Mallol
- La indirecta**
Àlex Romaguera i Mariana Cantero
- Fotografia**
Víctor Serri
- Il·lustració**
Ricardo Hermida i Lluís Ràfols
- Correcció**
Èlia Olivan
- Edició**
Jesús Rodríguez
- Disseny gràfic i compaginació**
Pau Fabregat
- Projecte gràfic**
Lola Fernández, Gerard Casadevall, Diego Muñoz i Pau Fabregat
- Coordinació web**
Eloi Latorre, David Bou, Gemma Garcia i Maties Lorente
- Coordinació País Valencià**
Ester Fayos
- Audiovisuals**
Sònia Calvó i Estel·la Marcos
- Administració i subscripcions**
Ester Mora
- Difusió**
Estel·la Marcos
- Publicitat i distribució**
Paula Rodríguez
- Gestió web**
Talaïos Koop.

NUCLIS TERRITORIALS I MITJANS COL·LABORADORS:
Gironès, la Selva, Pla de l'Estany i Baix Empordà ('L'Ariet'); Alt Empordà ('La Fissura'); Osona ('El Setembre'); Maresme; Baix Llobregat ('La Riuada' i 'Infobaix'); Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia i Garraf ('Xarxa Penedès'); Vallès Oriental; Vallès Occidental; Barcelonès ('La Intervia'); El Camp; Terres de Ponent; Castelló; València; Mallorca ('Aguait'); Eivissa; Menorca; Perpinyà i Terres de l'Ebre, El Salto, La Marea, Pikara, Argia, Ahötsa, Soberania Alimentaria

CONTACTES:
General directa@directa.cat
Redacció Barcelona redaccio@directa.cat
Redacció València paisvalencia@directa.cat
Subscripcions subscripcions@directa.cat
Publicitat publicitat@directa.cat
Distribució distribucio@directa.cat

PORTADA: WHAT'S THE STUDIO

La Directa enguany ha rebut dues subvencions de la Generalitat de Catalunya, que representen un 5% del seu pressupost. Per això hem de posar el seu logotip.

SUMARI

A FONS

4-11

Voltors a les comissaries
El fons especulatiu RiverRock ha adquirit la titularitat de la Comissaria Central dels Mossos a Sabadell. És la punta de llança d'una realitat poc coneguda: fins a 28 seus policials de Catalunya són en mans de fons voltors i promotores immobiliàries. Una investigació de Jesús Rodríguez, amb infografia de Carlos Vilafranca i fotos de Freddy Davies.

MIRALLS

12-15

Entrevista a Ingrid Guardiola
Gemma Garcia conversa amb la filòsofa especialitzada en l'ús i l'impacte de les xarxes socials. Ens explica com és i com pot evolucionar la nostra relació amb els telèfons mòbils, les tauletes i els ordinadors. Fotografies de Víctor Serri.

IMPRESSIONS

16-18

Complicitats amb Bashar al-Assad
Txell Bragulat i Duarte Guerreiro parlen del règim siria i el posicionament de l'esquerra. Il·lustració de Mercè Moreno.

Escola i adoctrinament
Article de l'estudiant Marcel Nos. Amb il·lustració de Cristina Cortés.

CRUÏLLA

19-21

Tornar als pobles
La vida als entorns rurals es presenta com una alternativa per a lluitar contra el capitalisme i el despoblament. Laia Mas ens apropa a alguns col·lectius nascuts per a la recuperació i la conservació agrícola. Amb fotos de Noelia Domènech.

RODA EL MÓN

22-26

Un mes de protestes al Sudan
Marc Español relata la inestabilitat del país, que pot acabar amb un cop d'estat.

Guerra freda entre Sèrbia i Kosovo
L'exaltació nacionalista impedeix la resolució pactada del conflicte. Un article de Jordi Cumpido.

La captura de Battisti
L'anàlisi d'Alba Sidera.

EXPRESSIONS

27-31

La lingüística al servei de la política
Fa 40 anys de la creació de les Normes del Puig, una ortografia creada per distanciar-se de la normativa unitarista de la llengua catalana. Joan Pol Alcaraz n'analitza el recorregut.

Un vespre, l'Anna
El relat de Júlia Bacardit. Amb il·lustració d'Edouard Monneau.

INDIRECTA

32

Entrevista a Augusto Vitale
Després d'un ampli debat social, el 2009 l'Uruguai va legalitzar el consum de cànnabis. Àlex Romaguera conversa amb un dels experts que va explorar la regularització d'una planta que s'ha convertit en la gran icona de l'antiprohibicionisme.

Més que mil paraules

TONI FERRAGUT | El 16 de gener es desencadenava a Girona una ràtzia de la Brigada Provincial d'informació contra l'activisme independentista. Van detenir setze persones, entre les quals els alcaldes de Celrà i Verges i el fotoperiodista Carles Palacio. La dissetena que buscava la policia es va tancar a la Universitat de Girona, i desenes d'estudiants solidaris van impulsar #CaputxinadaUDG, van dormir al campus i organitzar activitats en suport a la noia.

Comunitat Directacoop

Enfilant el 2019

Redacció Directa | @La_Directa

El 9 de febrer celebrem l'assemblea general de la cooperativa La Directa SCCL, òrgan màxim de decisió de les 267 sòcies de consum, col·laboradores i de treball del projecte. Ens trobarem a dos quarts d'onze a l'Ateneu L'Harmonia de Sant Andreu de Palomar (Barcelona). Us donarem la benvinguda a les deu amb un petit esmorzar, temps que aprofitarem per anar-vos acreditant com a persones o entitats sòcies. L'ordre del dia anirà des dels temes d'administració i econòmics fins als continguts periodístics. En primer lloc, presentarem l'estimació del tancament de comptes de 2018 i, tot seguit, el pla de treball 2019, on detallarem quines són les propostes de millora i creixement per un any durant el qual inaugurarem la nova pàgina web i introduïrem millores en la compaginació de l'edició en paper.

Pel que fa a la sostenibilitat econòmica i humana de la redacció, es presentaran quatre propostes: millora d'un 10% del sou de les sòcies de treball (si s'aprova ja serem mileuristes), increment d'hores de

treball al nucli del País Valencià, pujada del preu de la subscripció paper + web (de 75 a 80 euros), de l'edició digital i del preu de venda de l'exemplar als punts de venda. A continuació, presentarem el pressupost per a l'exercici de 2019.

Entre les millores d'enguany hi ha la nova redacció; un espai de treball integrat al projecte La Comunal, una confluència de cooperatives que de ben segur generarà sinèrgies i noves potencialitats de cara al curs següent. Les obres de rehabilitació de l'immoble van començar el setembre de 2018 i haurien de finalitzar a començaments de la propera tardor. Tot i que no tenim data d'inauguració, us donarem tots els detalls de com evoluciona el projecte.

I tan important o més que la resta: farem una ronda de valoracions i propostes en relació amb el contingut informatiu del web i de la publicació quinzenal. Quins continguts penseu que hauríem de potenciar? Canvis? Crítiques? Felicitacions? Tot just abans dels precs i preguntes, que tancaran oficialment l'assemblea general.

L'espina

VINE AQUÍ A
DISCUTIR, SI T'HI
ATREVEIXES

| SERGI MORESO

COMISSARIES DELS MOSSOS, EN MANS DE **FONS VOLTOR**

La comissaria central -situada a Sabadell- i 27 seus d'àrees bàsiques policials i comissaries de districte de les demarcacions de Barcelona i Tarragona són propietat de fons especulatiu i promotores immobiliàries

Jesús Rodríguez | @albertmartnez

El macrocomplex Egara, situat a peu de la carretera N-150 que uneix les ciutats de Sabadell i Terrassa, és la comissaria central del cos dels Mossos d'Esquadra. Amb el doble de superfície que el Palau de la Generalitat i amb una plantilla de 2.000 agents és, amb diferència, la dependència policial més important i estratègica de la policia de Catalunya. L'immoble, amb diverses plantes, soterranis i edificis annexos acull la direcció operativa i administrativa de la Brigada Mòbil, la Comissaria General d'Informació, la Policia Científica o els Tedax, per citar només alguns exemples prou paradigmàtics. Malgrat la importància de la infraestructura -que inclou un heliport, una galeria de tir, una piscina coberta i un pàrquing per a 550 vehicles-, l'edifici Egara -amb 84.385 metres quadrats construïts- no és propietat del Govern de Catalunya, sinó que l'any passat va caure en mans d'un fons internacional de capital de risc. RiverRock European Capital Partners va adquirir el mes de juny de 2018 el 80% de la participació accionarial de Remodelación Ribera Norte SA, la societat mercantil que ostenta la titularitat de la finca. El 20% restant segueix en mans de la promotora Iridium, una filial de la constructora ACS de l'empresari madrileny Florentino Pérez.

El Departament de Vicepresidència i d'Economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya abona a RiverRock un lloguer anual de 9 milions d'euros -amb un contracte vigent fins a l'any 2032- per ostentar el

dret de superfície de l'edifici Egara, un desemborsament que tan sols és una petita part de la despesa del govern català en l'arrendament de comissaries. Són 28 en total les àrees bàsiques policials o comissaries de districte de les regions policials de Barcelona, Metropolitana Nord, Metropolitana Sud, Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre que es troben en mans de fons d'inversió i promotores immobiliàries, que cada mes passen per caixa i xuclen les arques públiques. Corsan Corviam, Acciona Real Estate, Obrascón Huarte Lain (OHL) o Sacyr Valoriza Facilities dibuixen la resta del mapa de titularitats d'edificis policials, societats anònimes o limitades controlades pels empresaris Luis Delso, César Bascones, Juan Villar Mir i el tàndem Manuel Manrique - Demetrio Carceller, respectivament.

En el conjunt de Catalunya, el xec anual en rebuts de lloguer de comissaries ascendeix a la multimilionària xifra de 25.651.960 euros -IVA no inclòs-, segons consta en un document rubricat pel conseller d'Interior Miquel Buch i datat a 19 de setembre de 2018 en resposta a una pregunta parlamentària de la diputada de la CUP-Crida Constituent Maria Sirvent. El document, però, deixa en blanc la despesa d'algunes comissaries o infraestructures de seguretat compartides amb l'Ajuntament de Barcelona, AENA (gestor aeroportuari), ACESA (gestor d'autopistes), Transports Metropolitans de Barcelona o ADIF (gestor ferroviari), perquè, segons diuen, "no es disposa de dades de la

L'edifici Egara de Sabadell és propietat del fons RiverRock

Florentino Pérez, Demetrio Carceller o Juan Villar Mir són alguns dels propietaris de les comissaries

En el conjunt de Catalunya, el xec anual en rebuts de lloguer de seus policials puja a 25 milions d'euros

liquidació de les despeses segons convenis signats” o “no hi ha constància de cap cost”.

Les comissaries que són propietat de la Generalitat, per contra, suposen una despesa anual que es limita tan sols al manteniment de les instal·lacions, com és el cas dels edificis de les regions policials de Girona, Ponent, Pirineu Occidental i Catalunya Central. A tall d'exemple, el manteniment anual de les setze comissaries de la Regió Policial de Girona suposa una despesa pública de 202.110 euros, que equival al lloguer anual de la comissaria de Barberà del Vallès (Vallès Occidental), 228.756 euros, en mans del fons d'inversió RiverRock. Si ho comparem amb dades del conjunt del país, el resultat encara és més xocant. Les despeses de manteniment de les 67 comissaries catalanes que són propietat del Govern de la Generalitat comporten una factura d'1.238.491 euros a l'any, una xifra molt semblant a 1.299.018 euros, que és la suma de les dotze mensualitats de rebuts de lloguer d'una única comissaria, la de l'Àrea Bàsica Policial (ABP) del districte de Sant Andreu de Barcelona, situada al passeig de Torras i Bages i on té la seva seu la unitat d'antiavalots ARRO Barcelona. En aquest cas, els diners van a parar a la butxaca de Juan Villar Mir, president d'Obrascón Huarte Laín (OHL), des de 2016, quan va fer el relleu al seu pare Juan Miguel Villar Mir. Actualment, OHL es troba en una greu situació financera, amb pèrdues de 1.335 milions d'euros en els primers nou mesos de 2018. Després de la família Villar Mir, la segona pota

accionarial de la companyia és en mans de la societat GVM Debutures Lux 1 SA, que controla el 6% de les participacions des de Luxemburg.

Els calabossos de les Corts són d'Acciona

Al segon lloc del rànquing d'edificis policials més costosos per les arque públiques hi trobem la comissaria de la Travessera de les Corts, on hi ha l'ABP del districte de les Corts i els calabossos generals de la ciutat de Barcelona, tristament famosos per haver-s'hi donat alguns dels episodis més greus de maltractament a persones detingudes i per ser el lloc habitual de concentracions que reclamen la posada en llibertat d'activistes dels moviments socials. Carles Anfruns, cap de la Regió Policial de Barcelona, hi té el seu despatx. L'immoble suposa una despesa anual en lloguer i manteniment de 2.317.408 euros, uns diners que van a parar a mans d'Acciona Real Estate, de l'empresari César Bascones. La matriu d'aquesta empresa, des del passat mes d'octubre, pugna amb la Generalitat pel litigi d'Aigües Ter Llobregat (ATLL). El servei de transport, potabilització i distribució de l'aigua per a la població de la conurbació de Barcelona fou privatitzat pel govern d'Artur Mas i ha tornat a mans públiques per decisió del bipartit ERC - Junts per Catalunya i arran de la campanya de sensibilització d'entitats com Aigua és Vida. Acciona ara reclama una indemnització de 1.074 milions d'euros, 769 dels quals en concepte de “danys i perjudicis”. »

» En tercera posició hi trobem la comissaria de la plaça d'Espanya, on hi ha la seu de l'ABP de l'Eixample i les dependències del Servei Català de Trànsit, amb un cost de 2.274.806 euros, que s'abonen a l'empresa Corsan Corviam Construcción, de Luis Delso. Es dona la circumstància que Delso forma part de la llista de magnats empresarials que s'han dedicat en les últimes dècades al frau fiscal. L'Audiència Provincial de Madrid el va condemnar el passat mes de novembre a una pena de sis mesos de presó per repatriar diners des d'Holanda -la fiscalia demanava una pena de tres anys de presó- que no havien tributat perquè la societat Construction Investment on estaven dipositats els actius tenia seu fiscal a les Antilles Holandeses (paradís fiscal) i alhora era propietària de Construction Investment SARL, una societat patrimonial luxemburguesa.

Tanca el llistat de les comissaries que superen el milió d'euros en concepte de lloguer -1.103.799 euros- l'ABP Horta-Guinardó, situada al carrer de la Marina, 347, i també de titularitat d'OHL. Les més costoses del rànquing fora de la ciutat de Barcelona són la de Sant Feliu de Llobregat, que acull la seu de la Regió Policial Metropolitana Sud, i per la qual es paguen 959.839 euros (Sacyr Valoriza Facilities), i l'ABP de la ciutat de Sabadell, amb un cost de 958.113 euros anuals (Sacyr Valoriza Facilities).

En la mateixa documentació, a la qual ha tingut accés la DIRECTA, crida l'atenció la despesa de lloguer de nou comissaries del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre -als municipis de Cambrils, Falset, Montblanc, Salou, Valls, Tarragona, Amposta, Gandesa i Tortosa. Tot i ser a nom de l'empresa pública Infraestructures de la Generalitat de Catalunya SAU (l'antiga GISA, que forma part de l'organigrama de l'administració autonòmica de Catalunya), suposen una despesa de lloguer a preu de mercat. Anualment es transfereixen més de tres milions d'euros del Departament de Vicepresidència i d'Economia i Hisenda al mateix Departament de Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, d'on penja la societat anònima Infraestructures de la Generalitat de Catalunya SAU, que presideix Joan Jaume Oms, dirigent d'ERC nomenat per Oriol Junqueras en la passada legislatura. En aquest grup destaquen els 811.552 euros que es paguen pel lloguer i manteniment de l'ABP Tarragonès, al barri de Camp Clar i a tocar de l'N-340.

Qui mou els fils de RiverRock?

El hòlding de comunicació Bloomberg informava el passat 29 de juny de la transacció financera efectuada per RiverRock European Capital Partners LLP, qui va adquirir el 80% de les societats mercantils Remodelación Ribera Norte, Cesionaria Vallés Occidental i Manteniment i Conservació del Vallès, d'on penja la titularitat d'una desena de comissaries de l'àrea metropolitana de Barcelona i del complex central del cos dels Mossos d'Esquadra a l'edifici Egara de Sabadell. L'operació es va tancar entre Santiago Garcia Salvador, administrador de l'empresa Iridium (filial de l'ACS de Florentino Pérez), i Michel Péretié, CEO de RiverRock, a la seva seu central a Europa, en un edifici d'oficines a tocar del palau de Kensington de Londres. L'actual president del Reial Madrid, doncs, a canvi de 21 milions d'euros, es va desfer a començaments d'estiu de 2018 del 80% de la participació accionarial i, per tant, va perdre el control de les empreses propietàries de les comissaries. Tot i així, Iridium segueix sent el soci minoritari perquè encara manté un 20% de l'accionariat. Segons va explicar ACS en un comunicat, l'operació va suposar una revalorització dels actius per un valor de 57 milions d'euros.

Péretié és un vell conegut de la banca corporativa i d'inversió. Abans d'incorporar-se a RiverRock, va exercir com a director general de la Divisió de Banca Corporativa i d'Inversions de Société Générale fins al 2012, banc líder a l'Estat francès i un dels deu més importants de la zona euro. Prèviament, havia estat president i conseller delegat de la controvertida banca d'inversió Bear Stearns International, i havia liderat nombroses operacions de l'empresa a Europa, Orient

Mitjà i Àsia. Bear Stearns va ser absorbida per JP Morgan Chase l'any 2008, en el marc de la crisi financera global, després que la marca tingués un paper destacat en la promoció de les hipoteques *subprime*. El col·lapse de Bear Stearns va ser el preludi de tot el col·lapse del sector de la banca d'inversió. Un dels brokers que va gestionar aquella nefasta etapa de l'economia global ara és propietari d'onze comissaries dels Mossos d'Esquadra, entre les quals destaca el complex central Egara, on paradoxalment té la seu la Divisió d'Investigació Criminal de la policia catalana, encarregada de la lluita contra el frau fiscal a gran escala.

Havia començat la seva carrera professional a Banque Paribas, on va liderar la creació i el desenvolupament de la Divisió de Derivats. La seva sortida de Société Générale va coincidir amb la publicació dels resultats negatius de l'empresa el tercer trimestre de 2011, amb una caiguda del 31% per la seva exposició al deute sobirà de Grècia. A la direcció de RiverRock l'acompanyen individus de trajectòria similar: Roland Berger (amb vincles amb 30 empreses financeres, entre les quals The Blackstone Group LP), Diamandis Karamagias (va passar per J.P. Morgan), Oliver Allan (advocat de CITCO, gestora financera holandesa) i Inder Bir Singh (format en administració d'empreses a Bangalore, a l'Índia). Al web de la companyia RiverRock destaquen que tenen oficines a Madrid, Milà, París, Ginebra i Luxemburg. En aquesta última ciutat

Alguns dels propietaris de les comissaries han estat investigats o condemnats per evasió de patrimoni a paradisos fiscals

Michel Péretié, actual propietari del complex Egara, va presidir la banca d'inversió Bear Stearns, vinculada a la crisi de les 'subprime'

La comissaria de la Travessera de les Corts de Barcelona és propietat d'Acciona

hi tenen la seu de River Bank, la seva filial especialitzada en banca del conjunt de l'entramat financer.

Tot venut, excepte la Generalitat i el Parlament

La venda del patrimoni immobiliari de les institucions catalanes -no només comissaries, sinó també seus dels departaments i d'altres organismes del Govern-, va ser idea de l'exconseller Andreu Mas-Colell i es va executar en massa durant l'exercici 2012-2013, una operació coordinada per l'exdirector general de Patrimoni Salvador Estapé. Comissions Obreres va portar les actuacions d'Estapé davant de l'Oficina Antifrau, en considerar que va muntar un "concurs a mida" per a l'empresa Axa, una de les promotores que van optar en la compra d'actius immobiliaris de la Generalitat. L'objectiu a curt termini de Mas-Colell era incrementar la liquiditat de les arques públiques en el moment àlgid de la crisi del deute, però la jugada no va sortir com estava previst i molts immobles es van vendre a preu de saldo: la Generalitat va aconseguir uns ingressos extraordinaris de 660 milions d'euros, però la despesa d'arrendaments prevista pels mateixos immobles ascendeix a 600 milions fins a l'any 2032. Després d'aquella data, un cop perdut el patrimoni, el Govern català haurà de renovar els contractes o comprar edificis per ubicar-hi els departaments. Només dos immobles es van salvar de la subhasta: el Palau de la Generalitat i el Parlament.

La seu del Departament d'Empresa i Ocupació -coneguda com a Torre Muñoz- i un edifici del carrer de Sepúlveda on hi ha la Secretaria d'Ocupació i Relacions Laborals van ser dos dels últims blocs que el Govern català es va treure de sobre. La societat Nadlan BCN SA, controlada per l'inversor israelià Moshe Morris Benisty, els va comprar per 63,5 milions d'euros.

El Departament d'Economia i Coneixement, l'òrgan encarregat de gestionar la privatització del patrimoni, també va vendre la seva pròpia seu. L'empresa farmacèutica italiana Angelini va comprar l'edifici situat a la rambla de Catalunya per 23,2 milions d'euros a finals de 2013. En un principi, el preu de sortida de l'immoble era de 29 milions d'euros, però el grup comprador se'l va quedar amb un descompte del 20% en una segona

Els arrendaments es van pactar després de la venda massiva de patrimoni impulsada per l'exconseller Andreu Mas-Colell

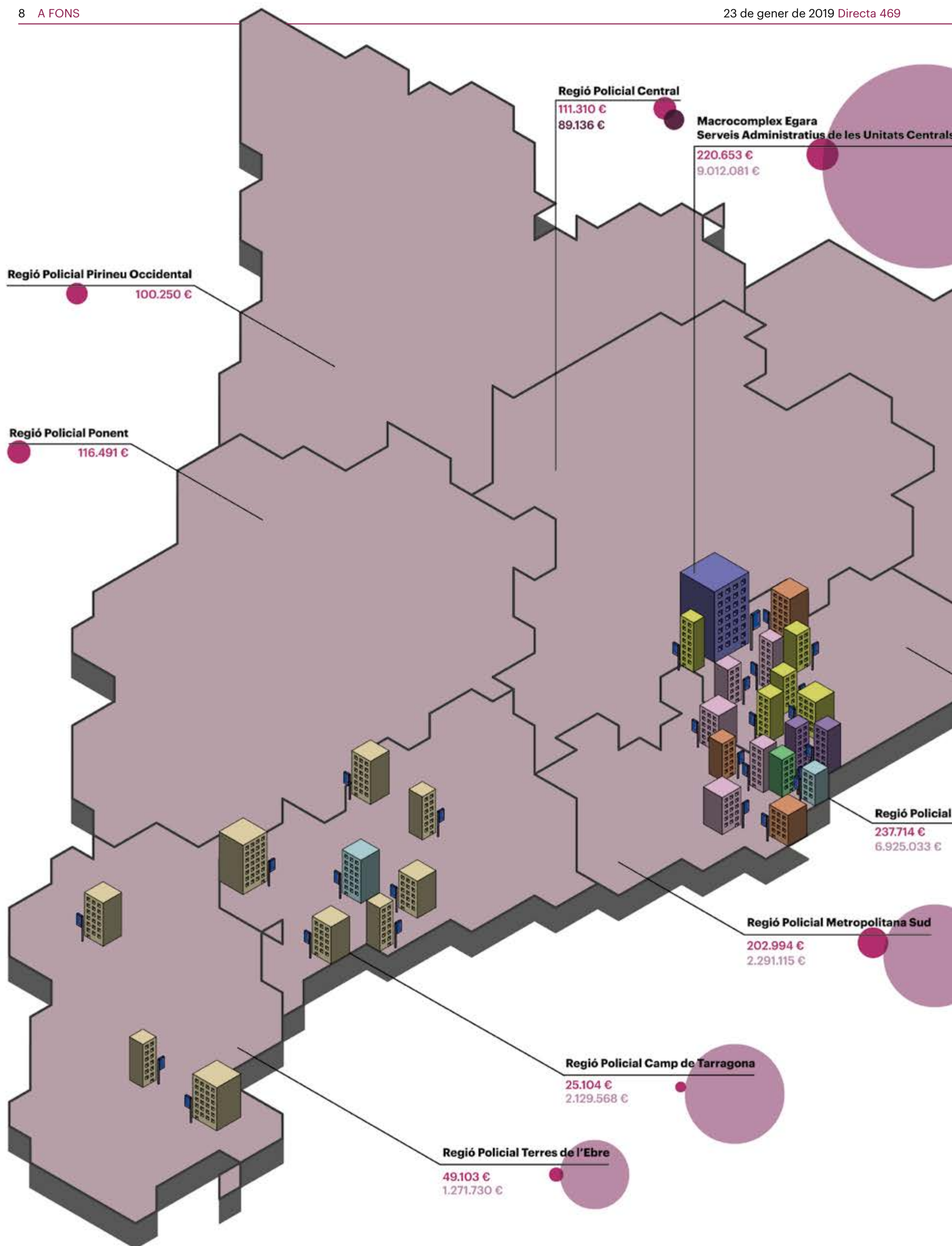
La Generalitat Valenciana, en l'etapa d'Alberto Fabra, va implementar un pla de vendes similar, que va fracassar

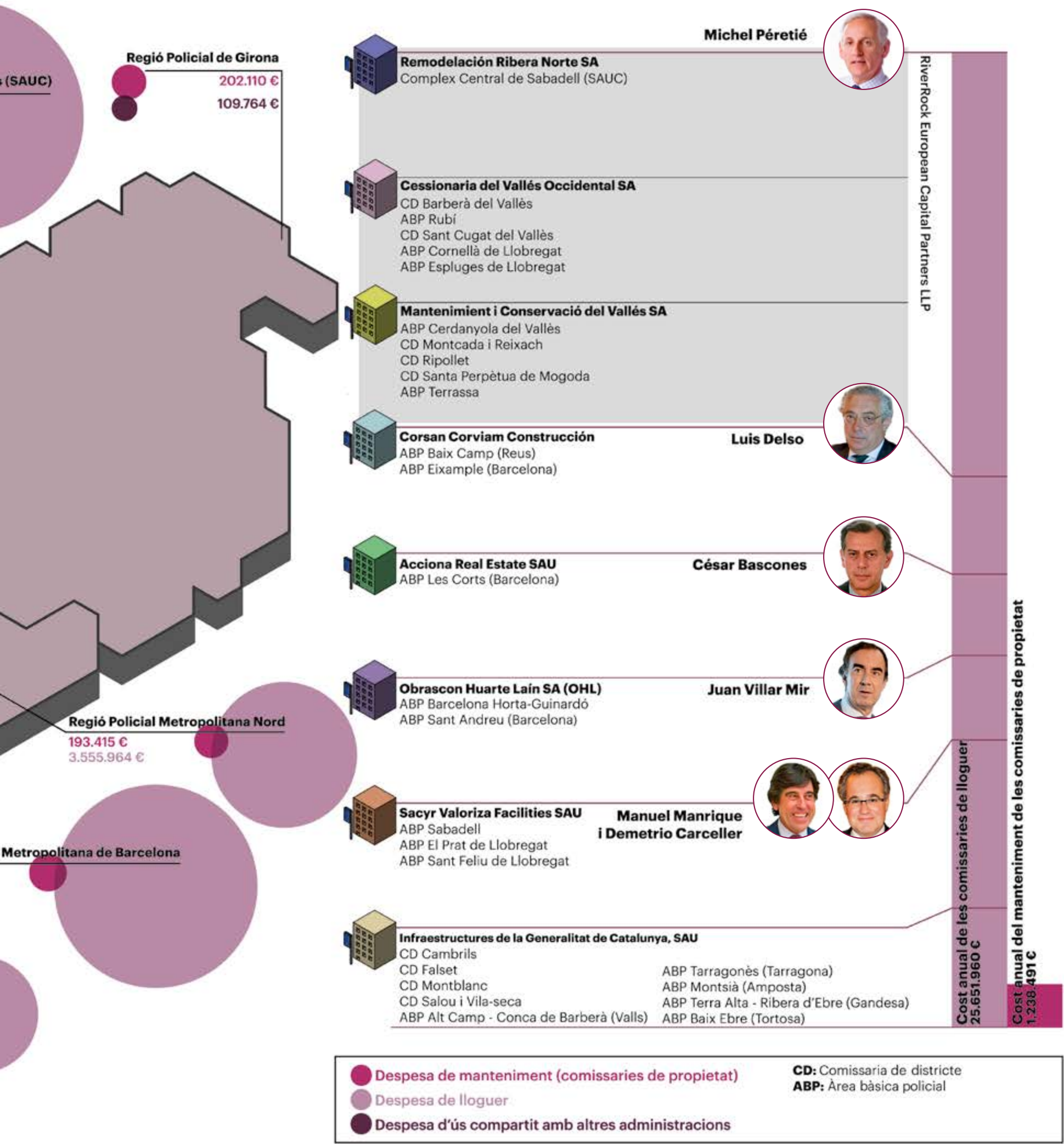
subhasta. Uns anys abans, la mateixa Generalitat havia pagat 29 milions d'euros per adquirir l'edifici. La compra i posterior venda a l'agència immobiliària Bancalé Servicios Integrales SL de la seu del Departament de Territori i Sostenibilitat a l'avinguda de Josep Tarradellas també va tenir un balanç negatiu de 8 milions d'euros.

Gerardo Camps, conseller del PP al Govern del País Valencià, va implementar, el mateix any 2012, el Pla d'optimització del patrimoni de la Generalitat Valenciana amb l'objectiu d'aconseguir 393 milions d'euros a partir de la venda de solars i edificis. Van sortir a subhasta tretze solars i vuit edificis que havien de servir per estabilitzar els pressupostos i reduir el dèficit que aleshores se situava en un 5%. El pla no va funcionar; no s'hi van presentar empreses interessades. Per sortir de l'atzucac, el president Alberto Fabra va reformar la Llei de Patrimoni amb la finalitat d'ampliar el temps màxim dels lloguers de deu a trenta anys i permetre la venda de propietats directament, sense subhasta. ●

L'Àrea Bàsica Policial d'Esplugues de Llobregat és propietat del fons RiverRock

GEOGRAFIA D'UNS LLOGUERS MILIONARIS

FURGONS DE LA BRIMO AMB TÍTOL DE PROPIETAT A ALEMANYA

L'any 2015, el Departament d'Interior va signar un contracte d'arrendament de 820 vehicles policials amb l'empresa Alphabet, filial de BMW, per un període de sis anys i un cost de 33 milions d'euros

J.R. | @albertmartnez

Si la comissaria central dels Mossos d'Esquadra té el seu propietari en uns despatxos de Londres (Anglaterra), l'empresa titular de les furgonetes de la Brigada Mòbil i de la majoria de la flota de vehicles de la policia catalana té les oficines de direcció a Munic (Alemanya). L'any 2015 es va adjudicar el contracte d'arrendament de 820 vehicles de la Direcció General de la Policia a l'empresa Alphabet España Fleet Management SA, una filial del Grup BMW, que es va presentar al concurs amb una proposta integradora en tots els lots, des dels cotxes patrulla fins a les unitats d'antiavalots. A la licitació també s'hi van presentar i van ser descartats el Banc de Santander i l'empresa Lease Plan Servicios SA -filial d'Elymus Holding España SL. L'empresa Alphabet disposa d'un parc de 550.000 vehicles a tot Europa, no només de la marca BMW -per exemple, les furgonetes de la Brigada Mòbil són Mercedes-Benz-, i ha guanyat centenars d'adjudicacions d'arrendament als cossos policials europeus. El novembre de 2018 va rebre el Premi a la Innovació en Compromís amb el Client, en el marc dels II Premis Tecnologia i Innovació atorgats pel diari *La Razón*.

Segons consta a la documentació de l'adjudicació de vehicles dels Mossos d'Esquadra, el Departament d'Interior va adquirir 52 noves furgonetes d'antiavalots, que es van distribuir entre la Brigada Mòbil i les unitats ARRO de Girona, Manresa, la Seu, Lleida i Tortosa. El cost del contracte de sis anys d'aquest lot puja a 4.199.997 euros, el 12% del conjunt de l'adjudicació de 820 vehicles, estimada en 33 milions d'euros. Els 13.458 euros anuals pel lloguer d'un furgó d'antiavalots multiplica per dues vegades i mitja la despesa d'arrendament d'un cotxe patrulla i tres vegades la d'un vehicle policial de paísà. En el punt 4 del plec de prescripcions tècniques es detalla que el preu acordat inclou 15.000 quilòmetres anuals per cadascuna de les furgonetes, un total de 90.000 per tot el període de contractació. L'any 2021, quan se'n faci la devolució, en cas d'haver fet més quilòmetres, el Departament d'Interior haurà d'abonar la diferència. Un detall més: només els vehicles destinats als Pirineus incorporen un recanvi de neumàtics de contacte.

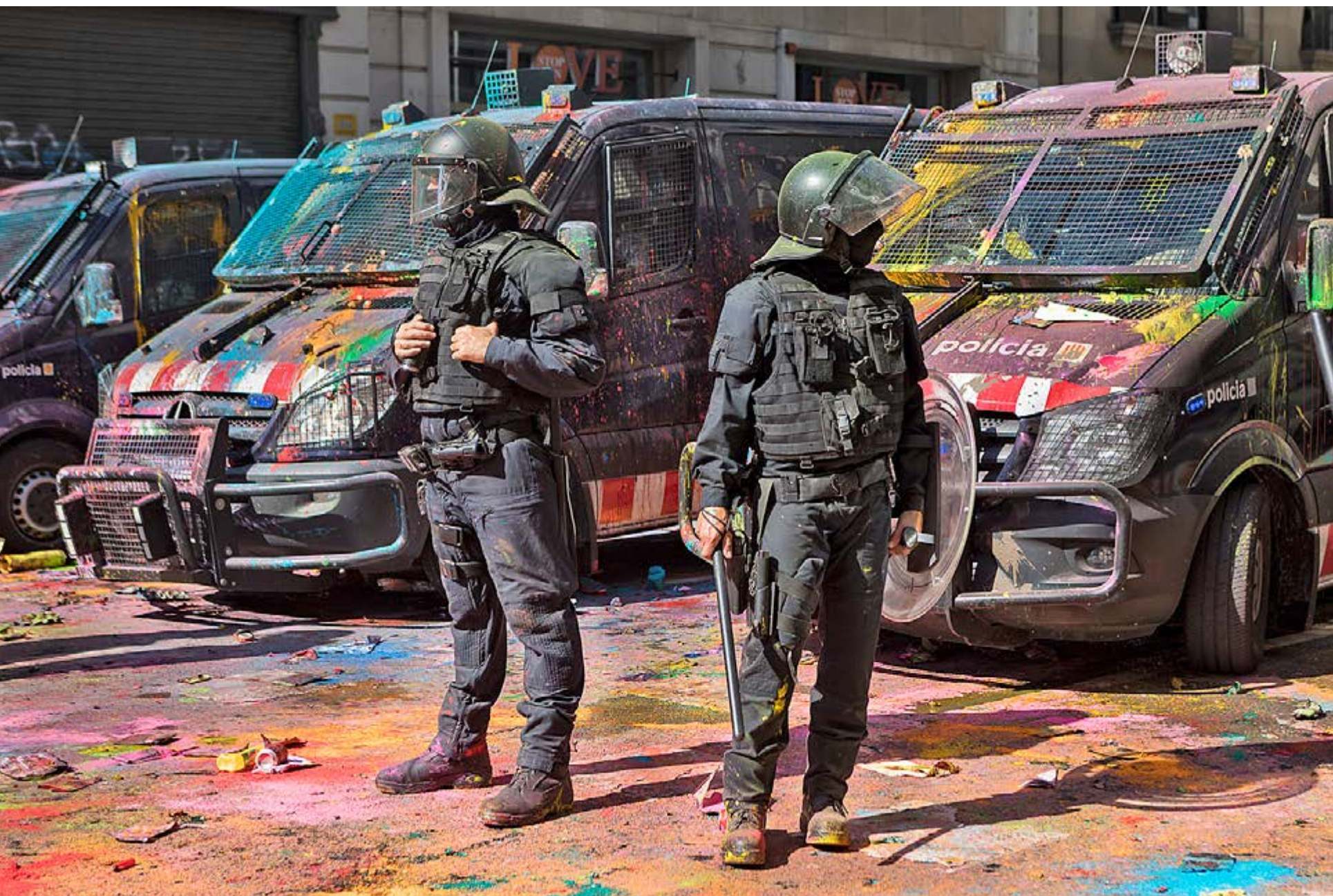
El contracte estableix que el lliurament es farà juntament "amb la seva documentació administrativa, en perfecte estat funcional perquè puguin circular per la via pública, matriculats, assegurats i amb els equipaments, accessoris i transformacions tècniques instal·lades". La

reparació dels vehicles també recau en l'empresa arrendadora, i va quedar especificat negre sobre blanc que quedaven inclosos "les avaries i els sinistres, ja siguin provocats per l'ús habitual, ja siguin com a conseqüència d'accidents de circulació, fets malintencionats de tercers, trencament de vidres, sostracció de peces que constitueixin parts fixes del vehicle o per la temptativa de sostracció il·legítima del vehicle o de les seves peces". Malgrat aquest grau d'assegurança, en nombrosos judicis contra manifestants els serveis jurídics del Departament d'Interior han reclamat indemnitzacions per danys a la pintura o als vidres de les furgonetes d'ordre públic.

Les reparacions, a més, s'han de fer a establiments autoritzats, que "hauran de disposar d'espai suficient perquè els vehicles estiguin en un lloc tancat i segur, fora de l'abast de persones alienes. En cap cas podran estacionar-se en una via pública en el temps que estiguin dipositats al taller".

Cada furgoneta de la Brigada Mòbil suposa una despesa de 13.458 euros anuals, el triple que un cotxe patrulla sense distintius

El contracte inclou 15.000 quilòmetres anuals per vehicle; si se superen, el Departament d'Interior haurà d'abonar un sobrecost

El lloguer de les furgonetes inclou una assegurança per desperfectes i danys de tercers / FREDDY DAVIES

Un cop finalitzat el contracte, es procedirà al deslogotipament i la devolució dels vehicles. L'operació consistirà a "fer desaparèixer la retolació del vehicle que incorpora la denominació i la imatge corporativa de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra, així com la línia de contorn longitudinal en material reflector disposada en el perímetre dels vehicles i qualsevol altre element que identifiqui el vehicle com a policial".

Tunejades en una empresa de Gironella

Un cop llogades, on es tunejen les furgonetes Mercedes-Benz Sprinter de la Brigada Mòbil i les Ford Transit de les ARRO? Gran part de les adaptacions tècniques necessàries es realitzen a les instal·lacions de l'empresa Bergadana, situada al municipi de Gironella (Berguedà) i que es va fundar l'any 1967. Al començament dedicava la seva activitat a la reparació de carrosseries d'automòbils, però ben aviat va ampliar el negoci amb l'adaptació de vehicles fúnebres i ambulàncies. Va ser dècades més tard quan van entrar en el mercat dels furgons d'antiavalots. Han treballat pels Mossos d'Esquadra, però també pel Cos Nacional de Policia espanyola, l'Ertzaintza, la Policia Foral de Navarra o les unitats Omega de Polícies Locals -com la de l'Hospitalet de Llobregat. Al seu web publiquen una entre-

vista a Jaume Montañà i Josep Canals, els dos socis majoritaris de l'empresa, on asseguren que se situen "al marge de qüestions ideològiques". Reconeixen que "els pobles són lliures i tenen el dret d'escollir el seu camí", però adverteixen que "els empresaris sempre estaran al marge d'aquestes qüestions, perquè els interessa bàsicament fer negoci, sigui a Catalunya, a Espanya o a l'estranger".

Entre les adaptacions que ofereix Bergadana a la seva nau de 10.000 metres quadrats hi ha el disseny, la fabricació i la instal·lació dels suports per fixar porres, escuts i cascs a l'interior de les furgonetes i de tot el mobiliari específic per a les escopetes de bales de goma i de projectils de foam. Tota l'activitat de la companyia es fa sota la personalitat jurídica Transforma 21 SL, una societat mercantil amb un capital social de 418.006 euros i una plantilla de 70 persones, segons la informació financera dipositada l'any 2017. Té presència a l'Estat francès, Itàlia i Portugal, així com a diversos països de l'Amèrica Llatina i el Marroc. "Per Bergadana, invertir en seguretat és invertir en qualitat i innovació. Cada cop són més els cossos de seguretat que han vist en aquesta actitud una oportunitat de millora", asseguren amb satisfacció en un apartat del seu web encapçalat per la paraula "Antiavalots". ●

Bergadana és una de les empreses especialitzades en l'adaptació tècnica de l'interior i l'exterior de les furgonetes

Treballen pels Mossos d'Esquadra, però també pel Cos Nacional de Policia espanyola, l'Ertzaintza o la Policia Foral de Navarra

A portrait of Ingrid Guardiola, a woman with shoulder-length wavy brown hair, looking directly at the camera. She is wearing a thick, grey, knitted scarf with fringed ends and a greenish-brown jacket. The background is a plain, light-colored wall.

Ingrid Guardiola,

productora cultural i assagista

“Que es manifesti la indignació
només a les xarxes suposa
un alleujament per al poder”

Text: Gemma Garcia | @gemma_g_fabrega
Fotografia: Victor Serri | @_ittos_

Moltes persones que es mouen per la interfície de la ciutat estan immerses en la interfície de la pantalla. Estem substituint progressivament el que fins ara havíem anomenat esfera pública?

L'espai públic tradicional, entès com l'espai de socialització bàsic format per la família i el treball, s'ha desplaçat a internet en els països tradicionalment anomenats occidentals. Definitivament, hem passat a socialitzar o intercanviar els nostres coneixements, efectes i reivindicacions a internet, concretament a les xarxes socials. És molt obvi quan veiem la gent connectada a les seves pantalles, però les mateixes estadístiques donen prova d'aquest desplaçament. És molt més còmode poder accedir a una realitat a la carta que enfrontar-nos a aquest espai tan complex, que és l'espai públic tradicional. També, com que han canviat tant les formes familiars i del treball -cada vegada tenim menys fills, cada vegada estem més atomitzats, més desprotegits-, això fa que saltem, fins i tot d'una forma una mica suïcida, en mans d'altres xarxes de suport. Internet no et demana cap mena de desplaçament físic ni gaires protocols comunicatius, i és econòmic; una manera molt fàcil de sentir-te acompanyat en una època de màxima atomització.

La gent s'aferra a aquests espais de socialització perquè els altres s'extingeixen o a la inversa?

Hi ha un procés doble: hem abraçat les xarxes socials de forma irreflexiva, i just ara ens adonem una mica de què comporta passar-hi tant temps, de qui són i què passa amb les nostres dades. I, per tant, hi ha un cert recel; hi ha desertors. En paral·lel, hi ha hagut una transformació molt clara de l'espai públic, una privatització molt evident, i el fet d'estar molt pendents del que passa a la nostra esfera virtual també fa que desatenguem aquest espai públic en crisi. Ara ens trobem en una realitat escandalosa, amb un turisme que ha colonitzat la ciutat o amb unes places regulades per lleis antisocials que impedeixen la reunió. El fet de conviure més en l'espai públic ens hauria fet més sensibles a aquests canvis.

Una gran diferència entre les dues interfícies és que a les pantalles els cossos no hi són. Quins perills comporta fugir dels nostres cossos?

D'una banda, aquests espais virtuals que desmaterialitzen el cos tenen una cosa bona: es pot utilitzar la màscara, l'avatar, per pal·liar certes inseguretats o fins i tot precarietats de l'individu. Hi ha un projecte de Robbie Cooper on els usuaris -a través dels seus dobles- compleixen desitjos que no poden aconseguir a la vida real: gent amb cadira de rodes que en el món virtual és capaç de caminar, per exemple. El món virtual pot ser una eina de reconciliació amb el cos, però alhora et desconnecta del teu cos físic. El nostre cos es basa en la consciència de la nostra finitud, de la nostra precarietat, vulnerabilitat, fragilitat i diversitat, i en l'espai virtual tot tendeix a homogeneïtzar-se més ràpidament. El cos és un posicionament literal en el món, serveix de frontera, de xarxa de suport, de punt de vista de l'anunciació, de veu, de proclama, d'òrgan de resistència... I, si desapareix el cos, desapareix tot això. Com a individu tu pots queixar-te a la xarxa i és un crit en va. En canvi, una persona física es persona i automàticament fa molt evident el neguit o les seves reclamacions. I si en comptes d'una són 10, 100 o 1.000, és més evident. A la xarxa és molt difícil passar de la xifra a la traducció en necessitat social. Per això és molt important que les nostres demandes i desitjos es facin des del cos físic, des d'allò present. I sobretot perquè a la xarxa, les reclamacions es fan en un espai que pertany a l'empresa privada i tot això queda absorbit per les seves pròpies regles de funcionament. Que la gent manifesti el seu neguit o la seva

indignació a les xarxes suposa un alleujament psíquic emocional temporal molt bo per al poder. Estaria molt bé fer una vaga semiòtica i de reclamacions a les xarxes perquè la indignació sigui efectiva, operativa i ens mobilitzi al carrer. Només així convertirem un neguit en una necessitat de canvi.

Hem deixat que el voyeurisme i la vigilància entrin a l'espai privat i íntim. Quines conseqüències té?

Penso ara en els quadres impressionistes de Renoir, les *majas desnudas* de Goya o les ballarines de Degas, que sembla que espïi per un forat del pany, on hi ha una cosa molt voyeurista en la història de la pintura. John Berger ho explica molt bé, sobretot en relació amb el gènere pictòric del nu. Berger diu que hi ha un gènere per encarregar en què les dones s'exhibeixen al pagador i estan ofertes per al plaer escòpic [visual] de la persona que l'ha encarregat, que normalment té un alter ego dins el quadre. Això s'hereta a la televisió, sobretot als 90, amb la incorporació del *reality show*, però la diferència és que amb les xarxes socials, que incrementen més aquest voyeurisme, hi ha la possibilitat d'actuar a l'altra banda del mirall. Aquesta interacció pot generar coses positives, però alhora pot esdevenir una eina de vigilància de la moral pública. Quan Facebook censura imatges, convida la gent a funcionar com a censors voluntaris. Allò políticament correcte és molt ben valorat, però alhora no veiem les coses més terribles. És a dir, el puritanisme arrasa amb tot: amb el que no hauríem de veure perquè no aporta res, però també amb el cos despulat, que és el principi bàsic de la natura. De vigilar a castigar hi ha un pas molt petit. I, a més, vigilar els altres constantment -observar vides, que no saps si són pitjors o millors que les teves, però es mostren millors que les teves- genera passions asimètriques com l'odi, l'enveja...

Cada dia s'envien 500 milions de tuits, es fan 4.200 milions de "m'agrada" a Instagram i es pugen més de 300 milions de fotografies a Facebook. Ingrid Guardiola reconeix que és una mena de desertora de les xarxes socials: "Gairebé ja no entro a Facebook, només penjo activitats per si algú en el món físic es vol trobar", bromeja. I és que darrere de les hores que passem connectades, hi ha canvis profunds en les relacions personals, socials i en la configuració de l'espai i el temps. És possible mesurar, preveure i prevenir les conseqüències d'aquesta tecnologia? Entre incerteses, la productora cultural i assagista gironina a *L'ull i la navalla. Un assaig sobre el món com a interfície* (Arcàdia, 2018) ens toca amb reflexions que serveixen de brúixola.

“ ”

Hem abraçat les xarxes socials de forma irreflexiva, però ja han afluorat recels; comença a haver-hi desertors

Internet és una manera fàcil de sentir-se acompanyat en una època de màxima atomització a la societat

En realitat, però, no mostrem la nostra vida, sinó la que volem ensenyar. Al llibre dius que la transparència ha deixat de ser sinònim de veritat.

Per començar, tot i que sempre hi ha hagut la necessitat antropològica d'explicar els nostres secrets, fos al capellà o a la família, a les xarxes el principi confessional l'apliques al món. Però el que tu tens a dir a una persona no és el mateix que el que tens a dir al món, i aleshores canvis el pacte comunicatiu, teatralitzant-ho, convertint-ho en una performance i en un acte d'exhibició públic. El falsejament, crear-te una felicitat a la teva pròpia mesura, és una eina de protecció contra la vulnerabilitat. Com expressaràs cada dia el que et passa i sents, si potser a la vida només hi ha tres moments veritables en què sàpigues i que puguis entendre què t'està passant? Jo molt sovint no sé què em passa, és un acte de meditació diari. Si hi ha gent que cada dia expressa això, vol dir que es construeix un personatge a la seva mesura.

Al final, “ja no sabem si el record de l'amor va ser amor en el moment en què la imatge va fixar-lo”. Mai hi havia hagut tanta confusió entre el que és veritat i el que no ho és?

Sovint, el record navega en una direcció i l'esdeveniment en una altra. En qualsevol fotografia hi ha un efecte al·lucinatori perquè crea un doble que no necessàriament es correspon amb el moment passat, ni tan sols amb l'estat d'ànim passat. Avui dia hi ha una intensificació d'això que ja passava a l'origen de la fotografia. Però crec que sempre hi ha un principi de veritat. Primer, hi ha una documentació sobre els cossos brutal amb la fotografia, això ja està dient alguna cosa sobre el món i sobre tu. Vivim en un capitalisme on els símbols -el capital immaterial- són tan o més importants que els atributs físics. La gent col·lecciona o s'envolta de cites, autors i opinions com si fossin part del seu jo. És una manera de projectar-se al món molt concreta. Quan no hi havia les xarxes, era molt més costós, la gent no ho utilitzava com a part de la seva identitat. I això no és bo ni dolent, és un signe del temps. És cert, però, que cada evolució, cada estadi dels mitjans, desplaça la veritat, fa

“ ”

Quan ets en una taula on tothom està mirant els mòbils, saps que d'aquella trobada no en sortirà res

La gratificació a les xarxes socials mitjançant retuits i 'likes' fa que l'espai de comunicació sigui molt poc honest

trontollar la veritat en alguna direcció, posa noves regles del joc a l'hora de produir discursos. Però les notícies falses, per exemple, mentre que d'una banda generen confusió, de l'altra ens fan conscients de com és de fàcil manipular els missatges en aquest espai. És a dir, genera un problema i hi va implícita també la solució.

Però ens allunyem de l'experiència sense mediatitzar. Retransmetem els concerts en comptes de viure'ls, per exemple. A què renunciem?

A mi això és el que em sembla més problemàtic. Quan ets en una taula on tothom està mirant els mòbils, d'aquella trobada no en sortirà res. És terrible, és desolador. Als concerts, és cert que hi ha gent que està més pendent del que quedarà d'allò que de viure. Fins i tot es generen classes: els que volen viure les coses directament i els que estan més pendents dels registres. Per mi és un problema que hi hagi gent que visqui més a través de la pantalla -i la distància que imposa- o per a un reconeixement que de forma directa. És un dels grans problemes. En lloc de valorar el coneixement, es valora el reconeixement, i, al final, això comporta posar més accent en la resposta pública que en com aquesta ex-

periència pot arribar a ser un element de transformació personal o social.

Tot i que les aparences sempre han existit en les relacions socials, quin paper juguen en el món de les xarxes socials?

Per començar, una cosa és simular i l'altra dissimular. Dissimular és fer veure que no tens allò que tens, però simular és fer veure que tens o ets allò que no tens o no ets. Les xarxes operen segons la lògica de la simulació. És una diferència important. I després, la quantificació: tota l'estona simulant. Alhora, però, no es pot oblidar que la percepció pública que es té de la xarxa canvia la nostra relació amb la xarxa. L'any passat es va filtrar que la consultora Cambridge Analytica va utilitzar les dades de més de 50 milions d'usuaris de Facebook per orquestrar campanyes polítiques. Això va impactar negativament en la xarxa social, i va ser quan Mark Zuckerberg va fer un comunicat i va dir que prioritzarien les comunicacions significatives i penalitzarien promocions i notícies falses. Facebook s'ha d'anar reinventant, perquè la gent tampoc hi està a cegues; el crèdit que donen a l'aplicació és canviant.

Al conjunt de les xarxes socials és comuna la cerca de gratificacions permanents. És a dir, arribes a interactuar pensant en el que aconseguiràs a canvi. La gratificació és molt important perquè fa que l'espai de comunicació sigui molt poc honest. Es basa en el xantatge o en una espècie de promesa que si reconeixes els altres, els altres et reconeixeran a tu. I també instrumentalitza molt la comunicació: fa que tu facis, diguis o et mostris per recollir el premi de l'audiència i no perquè tens la necessitat o la urgència de fer-ho. El més important no és el que dius, sinó com els altres et premien i et reconeixen el que dius. Això, però, no sorprèn. Vivim en un món que ens dona molt poca seguretat a tots els nivells, molt pocs espais de comunicació honesta, i les xarxes són com les noves sagristies, on se't donarà el consol que no pots aconseguir a la vida real. Vivim en un món molt competitiu, terriblement competitiu, molt atomitzat. Qui et consola? La gent de les xarxes amb els seus "m'agrada". El problema sorgeix quan aquest principi de consol esdevé una compulsió per agradar, i aquesta gratificació, una carrera per aconseguir fer el tuit més repulat o el post més comentat.

A més, a l'espai públic la gratificació sovint és immediata i a les xarxes no. Això ens deixa a l'espera... Tens la sensació que cada moment la realitat virtual canvia. Això et fa estar molt pendent del que passa. Són falsos esdeveniments, perquè tenir dos o deu "m'agrada" no canvia el teu lloc en el món, però sí que et dona una felicitat momentània. El problema és que entre el moment de comunicar una cosa i el de quedar-ne satisfet pel reconeixement, hi ha un període d'ansietat generat per la incertesa. Les gratificacions impliquen unes expectatives i, per tant, una frustració. Ja hi ha estudis que mostren la relació entre l'ús/abús de xarxes socials i certes disfuncions nervioses com la síndrome FOMO [patologia psicològica produïda per la por a quedar-se fora del món tecnològic], l'ansietat, l'insomni, la depressió... També fa que ens desocupem de la gent que ens envolta: tanta falsa cura d'aquest espai virtual i després som incapaços d'expressar-nos a la persona que tenim davant o té un problema. Ens fa cecs, com les càmeres que només enfoquen de prop. La mirada de xarxes socials és molt macro, ens desenfoca el context social en què vivim.

Tu dius que "no és que no vulguem estar sols, és que no volem semblar-ho". Abandonar la soledat, l'avorriment i el dubte ens allunya de la imaginació i de la possibilitat de transformar?

La reflexió ha de tenir lloc sí o sí en soledat, i després millora en contacte amb els altres. Però ha de partir d'una estricta soledat. El problema d'abandonar-nos a nosaltres mateixos en pro de la socialització permanent és que acabem sent uns complets desconeguts nosaltres per a nosaltres mateixos. Quan estaves tu sol a l'habitació, reflexionaves sobre el que t'havia passat durant el dia i podies elaborar un discurs. Ara et connectes per desconnectar, per no haver de fer tota aquesta digestió. Jo crec que d'aquí a uns anys es valorarà molt positivament la soledat i la desconexió. Ja està passant. Hi ha més sospita sobre la utilitat d'aquests espais.

La societat tecnològica està millorant la democràcia o les possibilitats d'intervenció política?

La tecnologia no és ni bona ni dolenta, s'ha d'aprendre a utilitzar. Hi ha un llibre que es diu *Multitudes inteligentes* que explica com un milió de filipins va enderrocar el seu president amb mobilitzacions massives convocades a través de missatges de mòbil. I el 15-M va ser un moviment que va créixer molt gràcies a internet. Es pot utilitzar a favor nostre, però cal dissenyar eines que puguin ser independents. La idea de xarxa social és bona, la perversió resideix en com aquestes empreses utilitzen eines que són de gran valor social per treure'n rèdit privat, beneficis econòmics. Un no es pot apoderar si no es gaudeix d'un marge de llibertat en aquests espais de socialització i no són una eina en pro dels mercats financers. Si no, al final, la nostra indignació l'únic que fa és mobilitzar l'algoritme i, per tant, mobilitzar els beneficis a borsa d'aquestes empreses. Cal ajuntar enginyers, humanistes, informàtics i activistes perquè treballin en projectes comuns.

Quan ens connectem, hem de saber que...

Que no és un espai neutre. La tecnologia s'imposa com una nova ideologia perquè és l'algoritme el que et filtra les notícies en funció dels teus gustos i patrons i et radicalitza en la teva pròpia visió del món. No ens n'adonem perquè és invisible, no hi ha ni tan sols un logo clar. L'abús de poder en un món algorítmic és més perillós que en un món físic. També cal saber que aquest espai és hostil: hi ha robots, automatismes, que funcionen per triturar el que consideren l'adversari. S'ha de desmuntar la falsa transparència. Hi ha bots [abreviatura de *robot*] que bombardegen quasi automàticament amb missatges negatius una persona per desprestigiar-la. Com que el capital simbòlic és tan o més important que el físic, hem arribat a un punt en què el que tu fas en el món físic té conseqüències, però el que fas en el món virtual en pot tenir més. I això s'utilitza per fer política. Cal fer molta pedagogia de com funcionen aquests espais i fomentar l'esperit crític, que no vol dir ser un pessimista.

Creus realment que la comprensió de la no neutralitat d'aquests espais portarà un canvi d'hàbits? Ets optimista?

La necessitat de desconexió serà real, però desconectarem per anar a on? En quines condicions farem el salt al món real? La nostra generació i els que venen hem nascut en un context de precarietat; per tant, hauré de saltar a un espai prèviament dissenyat. Sovint penso en què passarà quan ens fem vells. En aquest sistema, els límits de l'entreteniment són els límits del meu món, però quan arribes a la vellesa, els límits del meu cos són els límits del meu món. Ens haurem d'enxarxar de veritat, plantejar formes d'envelliment conscient i conjuntament. Hem d'evitar que la desconexió sigui una caiguda al buit. ●

contrast

És coherent que des de l'esquerra es doni

Guerra d'extermini d'Al-Assad contra el poble sirianà

Txell Bragulat | @txellen1piu

Membre de SODEPAU i directora de la Mostra de Cinema Àrab i Mediterrani de Catalunya

Quan em van proposar escriure aquest article, no m'ho vaig pensar ni dos segons. Per fi podria dir la meua sobre Síria en un mitjà de referència com la DIRECTA! Mentre anava barrinant l'argumentari, decidint què escriuria i què no, un sentiment se'm feia cada cop més present. Primer d'incredulitat, després de preocupació. Però com és possible que en un mitjà com aquest es preguntés, com la cosa més natural del món, si "el règim de Bashar al-Assad és susceptible de rebre el nostre suport"? Oi que mai ens preguntaríem si hagués calgut donar suport a Franco, Mussolini, Hitler, Stalin, Pinochet o Videla, per exemple? D'on surt ara, i a hores d'ara, aquesta mena d'equidistància que posa en peu d'igualtat víctimes i botxins?

Bashar al-Assad és el successor de Hafiz al-Assad, que va arribar al poder després d'un cop d'estat que va anomenar "moviment corrector" i que s'erigia per durar fins a l'"eternitat". No tan sols son pare va governar Síria durant 30 anys amb mà de ferro, on va instaurar un règim corrupte i clientelar sobre la base del lladrocini, la delació i el terror, sinó que, a més, el fill -aquest a qui ens preguntem si hem de defensar- ha sobrepassat amb escreix l'obra del seu antecessor.

Bashar al-Assad és el responsable del 80% de les víctimes a Síria des del març de 2011 fins avui. Estem parlant de més de 500.000 persones mortes, 80.000 desaparegudes, prop de 6 milions de refugiades i vora 12 milions de desplaçades internes. I no cal parlar de la destrucció de centenars de pobles i ciutats, escoles i hospitals; de milers de presos polítics, centenars de milers de persones torturades, violades i mutilades i que pateixen tot tipus de traumes i seqüeles; d'una generació d'infants perduda, etc. O sigui, ras i curt: d'una guerra d'extermini d'un governant contra el seu poble. No en va, el 20 d'agost del 2017, el mateix Bashar al-

Assad es vantava en públic i davant les càmeres d'"haver guanyat una societat més sana i més homogènia".

I encara, algú que es consideri d'*esquerres* o que simplement cregui que les persones -totes- tenim dret a viure una vida que valgui la pena de ser viscuda i a gaudir d'una existència en dignitat, pot preguntar-se si ens hem de posar al costat d'un criminal d'aquesta envergadura i la seva barbàrie? Encara, després de vuit anys, de tota la informació i testimonis que tenim a l'abast, algú pot creure que a Síria més de la meitat de la població són *terroristes*? És clar, deuen ser la mateixa gent que es pensen que a Catalunya hi ha, pel cap baix, dos milions de *nazis violents*, oi?

Algú pot dir que aquesta no és la qüestió, que la clau rau en la posició geopolítica de Síria i del seu paper d'avantguarda en l'*antiimperialisme*, en la defensa de la sobirania dels estats, en la seva lluita contra el terrorisme, en la seva defensa a ultrança del laïcisme, etc. A banda que aquests arguments són més que discutibles, realment pensem que és lícit i justificat el sacrifici de milions de vides en la defensa de la *raó d'estat* o del *govern del mal menor*?

Però no havíem quedat que amb el feixisme no s'hi dialoga sinó que se'l combat? Ara que a casa nostra comencem a veure les orelles al llop i el feixisme campa impune pels nostres carrers, amb quina legitimitat li plantarem cara si a Síria justifiquem el mateix que fan aquells a qui diem combatre? Si el nostre deure com a persones que estimem la llibertat, anhelem la justícia social, exigim el respecte i compliment dels drets humans i lluitem perquè tothom pugui viure una vida lliure, feliç i amb dignitat, com és que dubtem de quin costat hem d'estar quan traïem el cap pel món? No és el nostre deure acompanyar fraternalment la lluita dels altres pobles contra la tirania, la corrupció, l'abús de poder i la impunitat contra els crims de lesa humanitat?

Jo crec, fermament, que sí. I que si no som capaces de fer-nos nostres -amb la mateixa convicció que demostrem en aquest petit tros on ens ha tocat o hem decidit viure- les aspiracions de llibertat de les que planten cara a Síria, a Turquia, al Kurdistan, al Brasil, a Palestina o a Nicaragua, i en tants altres indrets del món, no serem nosaltres qui cavarem la tomba al feixisme. ●

ni suport al dictador Bashar Al-Assad?

Cal aturar una intervenció imperialista

Duarte Guerreiro | @Guilhotinainfo
Periodista

La guerra del Golf no només va reobrir la fam dels Estats Units per les aventures a l'estranger, sinó també les ganes d'Occident per les faules sobre els hàbits autoritaris de les hordes bàrbares de l'Orient exòtic.

Qui pot oblidar el testimoni lacrimogen de la jove infermera Nayirah, que va veure com les tropes de Saddam baionetajaven nadons prematurs a Kuwait mentre els robaven de les incubadores? Més tard se sabia que la jove era filla de l'ambaixador de Kuwait i que tot plegat no era més que una mentida fabricada amb el suport de l'empresa de relacions públiques nord-americana Hill & Knowlton, a sou del govern kuwaitià. Els drets humans no havien estat mai importants, sinó la legitimació de la guerra del Golf als ulls dels espectadors.

Altres exemples es van multiplicar els anys següents, sempre basats en la col·laboració entre aparells d'estat, empreses de relacions públiques i mitjans corporatius. Era imperatiu fer fora Saddam i les seves armes de destrucció massiva fictícies. Era imperatiu fer fora Al-Gaddafi i els seus mercenaris negres que estaven duent a terme fictícies violacions en massa. Era imperatiu fer fora Ianukóvitx i la seva opressió contra els manifestants del Maidan. Etcètera, etcètera. En tots els casos, el resultat final de la intervenció de l'imperialisme va ser la misèria humana a gran escala.

Pel que fa a Síria, algú creu genuïnament que els mitjans corporatius i els governs occidentals volen saber res dels sirians? O que els incomoda el suposat ús d'armes químiques?

Quan els Estats Units van proporcionar armes químiques a Saddam per fer-les servir contra els iranians i els kurds, va plorar algú?

Hauria estat òptim que les protestes de 2011 a Síria haguessin tingut com a resultat

conquestes democràtiques per al poble sirí. Tristament, des de 2012 ja va quedar ben clar que l'imperialisme i els seus aliats havien parasitat els esdeveniments i transformat un conflicte polític en una guerra civil alimentada des de fora amb armes, equipament, fons i escòria gihadista. Turquia, Israel i les monarquies del Golf; tots es van ajuntar amb el propòsit de destruir l'Estat sirí. Desitgen una Síria democràtica? Ni de lluny. Tan sols volen un entrebanc menys en la seva política regional.

Mentrestant, l'esquerra occidental continua votant a favor de condemnes, sancions i intervencions contra tots aquells que els mitjans corporatius els diuen que són autoritaris i malvats. Havent abjurat el marxisme i les visions més estructurals de la societat en una temptativa frívola d'exorcitzar el fantasma de Stalin i acomodar-se al nou *statu quo* en què la democràcia liberal governaria eternament, l'esquerra occidental es va adaptar a través de l'adopció de l'enquadrament moralista de la realitat que és propietat de l'enemic. El seu terror permanent és el de ser acusada d'estar associada a qualsevol mena de boirós *autoritarisme*.

Ja no hi ha nacions, capital ni interessos; tan sols existeixen els *bons* i els *dolents*. S'ha abandonat la realitat per viure al món d'*Star Wars* i *Harry Potter*. Al-Assad és l'emperador Palpatine i Voldemort, l'anvers del mascaró de proa dels interessos de l'Estat sirí.

Qui pateix són els milions de persones que han caigut en la misèria o han estat forçades a l'estatus de refugiades. Fer fora Al-Assad en favor d'un moviment popular democràtic genuí? Seria òptim. Fer fora Al-Assad i destruir l'aparell de l'estat per deixar que Síria es fragmenti en feus gihadistes etnocides i a la mercè dels seus veïns depredadors? Com gosar, ni tan sols, respondre aquesta proposició? De moment, cal aturar una intervenció imperialista. Després d'això, el que passi amb Al-Assad ho ha de decidir el poble sirí. ●

pàgina oberta

Ens preparen per no pensar i així un dia podrem votar el que ens diguin, l'extrema dreta, si cal

Marcel Nos | @NosMarcel
Estudiant de primer de batxillerat

Vaig estrenar-me com a estudiant de l'institut (públic) al setembre, com a alumne de primer de batxillerat, un cop acabada l'ESO en una escola de les que en diuen "lliures i actives". Sempre m'ha fet gràcia perquè si en el món de l'educació es fa servir aquesta etiqueta deu ser que hi ha escoles que "esclavitzen" i són "inactives". A la meua escola havíem après a pensar, a discutir, a confrontar idees amb l'arma de la paraula. A la meua escola cap mestre se sentia ni interpel·lat ni qüestionat perquè un nen o nena de 5 a 16 anys llancés la paraula maleïda: *per què*? Ben al contrari, ens van ensenyar a qüestionar-ho tot perquè precisament en qüestionar i contestar-nos ens carreguem d'arguments i podem estar més segurs del que fem i guanyem autoestima i confiança.

Mala idea entrar amb aquesta motxilla a l'institut. Jo ja estava advertit i, per tant, psicològicament preparat. Es tracta de passar desapercebut pel recorregut curricular que t'ha de portar a les proves PAU i tal vegada poder entrar a la universitat si superes la nota de tall adequada, en una mena de gimcana d'exàmens i mitjanes i ponderacions incomprensibles perquè són inexplicables. No hi ha cap altre objectiu al batxillerat LOMCE actual. Almenys ningú en formula cap altre. Obsessius amb "la nota", professors i alumnes. Així doncs, he procurat no crear-me cap problema, no qüestionar res per estrany que em sembli. Total, tampoc ho podré canviar! Això sí, ho anoto al cap, no sigui que un dia tingui... Què sé jo? L'oportunitat de parlar amb el conseller del gremi i dir-

li: ja sap que fan això o que no fan allò altre als seus instituts? Perquè no em crec que el conseller ho sàpiga. Segur que el tenen enganyat allà dalt del núvol.

Home, alguna cosa estranya m'he trobat. En mates, en química, diria que en tot, l'exigència de la memorització de fórmules o de definicions és... escandalosa. Tot de memòria quan no cal. La manca no sé si d'empatia, perquè de coneixement segur que no, fa que determinades professores preguntin sistemàticament, quasi a intervals rítmics: "Ho heu entès?". I ningú diu res, però elles ho prenen per un sí i els estudiants no ens molestem a contradir-les. El joc d'enganyar-nos tots a tots està servit! Jo al principi ho feia (dir que no) però em vaig cansar de ser sempre l'únic que deia que no ho havia entès.

En arribar la primera tanda de notes, l'èxit va ser aclaparador: *Fulanet*, 0,25; *Sotamet*, 3,5; *menganet*, 2,5. Cinc aprovats i quinze no aprovats en mates. Sembla que és "normal", que passa cada any. És que veniu molt

mal preparats de l'ESO (tret al peu; la meitat d'alumnes han cursat l'ESO al mateix institut els darrers quatre anys). És que la primera part del primer trimestre és la part més dura de l'assignatura. És que... (a mi em sona a que *la abuela fuma*).

Tres pedrades a la línia de flotació

La primera. Ja fa moltes setmanes que en una cadira de l'aula hi ha uns quants llibres de "primer de batxillerat". Una companya, una nena, de la qual no em vaig arribar a aprendre el nom, va plegar! Va llançar la tovallola. Va deixar el batxillerat. No, no estava malalta. No va canviar de domicili. Ho va deixar! Es veu que és normal. També em van dir que a la tornada de vacances de Nadal hi hagi algú que ja no torna, ho deixa córrer. Ha estat un amic meu. M'ha fet mal! Només un profe, un, ens ha pregonat als seus amics si sabíem per què ho havia deixat i si creiem que ell hi podria fer alguna cosa. Curiós, és el mateix profe que ens va parlar de

Valtonyc o que l'1 d'octubre va fer vaga. Ensenyem i aprenem valors o necessitem una nota de tall? Noi, dos companys de vint en un trimestre! Això és el 10%. Independentment de les causes concretes, personals o familiars de cadascú, no és un fracàs del sistema també?

La segona. Em va sorprendre que la primera vegada que vaig mirar el web de l'institut hi trobés la següent notícia destacada: una estudiant de segon de batxillerat de l'institut havia quedat campiona d'Espanya en una competició de memorització de decimals del número pi. Havia memoritzat 2.200 decimals. És a dir, havia demostrat la seva capacitat de memoritzar 2.200 xifres ordenades d'una manera determinada que... no signifiquen res! És que el número pi és un valor infinit i, per tant, no té cap sentit afinar en exactitud ni en precisió aquesta magnitud més enllà de 3,14 o 3,1416 a efectes de calcular res. És allò que se'n diu *valor significatiu*,

un concepte que serveix a la vida! Em vaig quedar força impactat. I si em passa a mi? I si cada vegada em queden més decimals memoritzats al cervell i no puc pensar?

La tercera. Ningú ens ha parlat dels judicis dels presos polítics, de persones que seran jutjades per uns fets que nosaltres hem viscut. Jo el recordo, l'1 d'octubre de 2017! Bé, ja ho entenc, deu ser que és un tema "molt delicat" i, per tant, millor no tocar-lo, no fos que acabéssim tots imputats! Ho canvio, doncs. Ningú no ens ha dit que el Tribunal Suprem, el mateix que el del tema que convé no tocar, va emetre una sentència demolidora per a la banca. Els feia pagar a ells els interessos de la constitució d'una hipoteca quan et compres una casa, tal com la Unió Europea ja havia dit. Ningú no ens va dir que 24 hores després va ser anul·lada -o, digues-ho com vulguis- pel mateix Tribunal Suprem (sales diferents o no sé quin tecnicisme que m'és igual). Ningú ens va dir que Rato -el de la sandàlia del David Fernández- va entrar a presó amb una condemna ferma. Ningú ens ha parlat que al Brasil va guanyar les eleccions presidencials un candidat d'extrema dreta exmilitar colpista o que Vox està al Parlament d'Andalusia.

Recordo la meua escola d'abans on, a l'ESO, llegíem el diari un dia a la setmana i destacàvem el que volíem i "ens avisàvem" del que havia passat a Catalunya i al món. Ara entenc què és de debò l'adoctrinament. Ens preparen per no pensar i així un dia podrem votar el que ens diguin, l'extrema dreta, si cal, i semblarà normal i democràtic. ●

/ CRISTINA CORTÉS

“

Des de l'inici, el passat mes de setembre, dels meus estudis de batxillerat, entenc què és l'adoctrinament

Tornar als pobles, transformar la societat

Panoràmica aèria
de Sella, municipi
de la Marina Baixa
/ NOELIA DOMÈNECH

Laia Mas | @LaiaMas

La vida als entorns rurals
es presenta com una
alternativa per a lluitar
contra el capitalisme
i el despoblament.
Un exemple el trobem
a Sella, un xicotet municipi
de la Marina Baixa,
on ha nascut un col·lectiu
per la recuperació
i la conservació agrícola
com a ferramenta
de transformació social

Recorrent les carreteres de la Marina Baixa, des de la Vila Joiosa cap a Alcoi, es troba el poble de Sella, un municipi de prop de 600 habitants a 400 metres d'altura enclavat entre dues de les muntanyes més imponents de les comarques del sud del País Valencià: l'Aitana i el Puig Campana. Sella és un poble de referència per les partides de pilota que s'hi juguen a la plaça Major, i conegut també per la seua banda de música i la riquesa cultural que alberga, així com pels rius i l'aigua que hi corre, abans més que ara, per les valls.

Este xicotet poble és una de les víctimes del despoblament: des de principis del segle XX, Sella perd població, amb una acceleració de la tendència a la dècada de 1960 que la va convertir en un dels municipis amb més despoblament en termes relatius del sud del País Valencià. Tot i que des de 1990 s'ha aconseguit estabilitzar la població en unes 590 habitants, cada vegada és més envellida i amb menys naixements, cosa que no garanteix el futur del poble. A més, la seua economia és, en gran part, dependent dels pobles més grans que l'envolten, especialment Benidorm, per tota la feina que es genera a partir de l'hostaleria i el sector serveis, així com dels treballs

derivats de la construcció. En les últimes dècades s'ha abandonat gran part del terreny agrícola del municipi, cosa que té unes repercussions indirectes greus per exemple en èpoques de pluja.

A pesar d'això, Sella compta amb una llista d'associacions pròpia d'un municipi més gran, al qual s'ha sumat recentment una nova iniciativa: ARCA, l'Associació per la Recuperació i Conservació Agrícola. "Molta gent petita, en molts llocs petits, cultivaran petits horts... que alimentaran el món". En la descripció de la seua pàgina de Facebook es poden llegir estes paraules de Gustavo Duch, coordinador de la revista *Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas*, qui les ha adaptades d'un conegut refrany africà. Tota una declaració d'intencions del que vol ser ARCA, un col·lectiu de quatre persones que es va crear fa aproximadament un any i que treballa des de Sella per tractar de transformar la societat des del medi natural i a partir de l'autosuficiència.

"ARCA és per a mi una ferramenta de transformació social, un projecte que, tot i haver d'encaixar dins el sistema capitalista, no està destinat a acumular capital ni a seguir la rutina del capitalisme, sinó a intentar transformar-lo des de l'am- »

» bit local”, afirma Jose Manuel Martínez, un dels membres del col·lectiu, més conegut com a *Masa*. Hi coincideix una altra de les companyes, Eira de Simón: “És per la transformació social i també com una solució personal al fet de poder crear un altre tipus de treball i no dependre d’altres persones i empreses que no treballen amb criteris ètics ni responsables”. “Per a mi és molt important això, l’ètica professional”, incideix Martín Aillerie, “així com restablir un vincle equilibrat entre el medi rural i la ciutat, on hi ha instal·lacions que són necessàries però és impossible ser autosuficient”. I apunta també Melania Torregrosa, la quarta component del grup, que ARCA ha sigut fruit de moltes reflexions després d’haver esgotat altres vies de transformació social a la ciutat, i que els agradaria que poguera evolucionar d’associació a cooperativa en un futur pròxim.

I és que una cosa que diferencia ARCA de la resta d’associacions de Sella és que les seues components no són filles del poble. Tres d’elles provenen de la ciutat d’Alacant, i un quart del nord-est de l’Estat francès, tot i que ja fa quatre anys que habita terres valencianes. Segurament va ser l’enclavament on se situa i l’entorn natural del poble de Sella el que els va fer traslladar a este municipi, que, tot i ser rural, es troba a prop de la costa i de ciutats grans. Després d’haver renunciat als diferents projectes personals i professionals que tenien prèviament, ara viuen a Sella portant a terme un estil de vida més sostenible, més ètic i més responsable amb el medi ambient. “En un moment de somniar vam llançar idees i va eixir la de fer ARCA, un col·lectiu que servira per a desenvolupar accions que ajudaren a posar en valor les zones que s’estan quedant més despoblades o abandonades, com és el cas de Sella”, explica Torregrosa, “però també que ens valguera per a ser autosuficients i treballar per a nosaltres mateixes en el lloc on decidim viure”. Així, ARCA pretén revitalitzar l’economia rural, treballar a través de l’agricultura tradicional o la permacultura, fer sensibilització mediambiental, fomentar hàbits d’alimentació saludable i promoure línies ètiques en la comercialització local, entre una llarga llista d’objectius que tenen una finalitat comuna: transformar la societat i viure al marge del sistema capitalista que impera actualment, en harmonia amb el medi ambient.

Cultivar camps abandonats de terratinents

Malgrat tot, portar-ho a la pràctica no és fàcil. En el primer any del projecte s’han centrat a donar-li entitat legal i a diferents gestions administratives, així com a començar a elaborar productes a partir d’un dels principals cultius local: l’ametla. El seu producte estrella és la crema d’ametla, part de la qual han comprat a productores locals. “Ens agradaria poder comprar tot el producte ací, però no és tan senzill perquè nosaltres demanem que la gent cultive en ecològic i ara mateix molt poques persones ho fan a Sella”, es lamenta.

En el primer any s’han centrat a donar entitat legal al projecte, així com a elaborar productes a partir de l’ametla

ten. Però comprenen que es tracta d’un procés llarg de sensibilització, també per tal d’aconseguir que les persones terratinents els cedisquen terreny que elles puguin cultivar: “Volem trencar amb l’esquema que ens imposa el model en què la propietat privada està al centre. És a dir, que aquella gent que ha deixat les terres abandonades i ni elles ni les seues filles les cultivaran, entenguen que poden cedir les terres a altra gent que sí que ho pot fer per elles, i així mantenir-les vives i contribuir al manteniment del medi, el que és molt important”, explica Torregrosa.

Allò cert és que hi ha fórmules i s’està fent en altres llocs, tot i que al principi la gent és reticent perquè es tracta de canviar el concepte que han tingut durant molts anys, per exemple de passar de l’agricultura convencional a la permacultura, o de cedir les seues terres. Com diu Torregrosa, és “sobretot pel tema de la propietat privada, que fins i tot ens posava dificultats per a llogar una casa al poble”. I és que per a Torregrosa i Martínez està sent molt complicat poder llogar un habitatge a Sella, tot i que segons un cens que ha elaborat recentment l’Ajun-

tament hi ha un 25% de cases totalment buides i un altre elevat percentatge que només s’utilitzen en caps de setmana o períodes vacacionals.

Perquè ARCA puga portar a terme el seu projecte, serà essencial la implicació no només de l’administració local, sinó de molts altres actors i persones que hi confien i vulguen treballar en comú. Com explica Martínez, es tracta de pensar en quin futur volen totes per al poble: “Que cadascú pose els seus interessos damunt la taula i vegem cap on volem anar. Potser estem equivocades, però si no ens replan-

tem el model que tenim, la inèrcia és perdre població i, per tant, perdre també serveis, i això pot tindre unes conseqüències molt greus”. El regidor de Medi Ambient, Urbanisme i Turisme, Pablo Giménez-Font, ha acompanyat amb els braços oberts les propostes d’ARCA: “Trobem una activitat econòmica vinculada amb la nostra agricultura, generadora

de productes singulars i d’alta qualitat, ecològics, promoguda per joves que han vingut a viure al poble i amb ganes de quedar-se i formar part de Sella... Què més es pot demanar?”, es pregunta. Així mateix, creu que si l’experiència d’ARCA funciona,

més joves podran anar a viure al poble i revertir el despoblament que pateixen, que se sent també a l’escola: fa cinc anys que el col·legi de Sella s’ha hagut d’unir amb els dels dos pobles veïns, Orxeta i Rellou, en un centre rural agrupat per evitar el tancament de les seues portes a causa de la manca d’alumnat.

ARCA forma part d’un moviment que s’està donant a molts nivells a tot l’Estat espanyol des de ja fa anys. Al País Valencià, un dels casos més paradigmàtics es troba a Carrícola, un poble de la Vall d’Albaida de menys de 100 habitants, pionera en la introducció de l’agricultura ecològica com a iniciativa de desenvolupament sostenible i que ha utilitzat l’art de manera original per a créixer. “Pensem que el més revolucionari que podem fer hui en dia és ser autosuficients, com a mínim per a no menjar el que volen que mengem i no treballar dins el sistema en el qual volen explotar-nos”, reflexio-

nen les components d’ARCA. I afegeixen: “Necessitem la memòria de la gent d’ací per a poder fer-ho, perquè són elles qui poden explicar-nos com treballar la terra; uns coneixements que potser han deixat oblidats però que tenen dins”. ●

L’ametla de la Marina Baixa és la principal matèria primera del projecte autogestionat / NOELIA DOMÈNECH

ARCA forma part d’un moviment que al País Valencià té un dels projectes més paradigmàtics a Carrícola, a la Vall d’Albaida

Obradors d'ús col·lectiu per a dinamitzar l'economia rural

Les treballadores del projecte cooperatiu ARCA en un punt de venda dels seus productes / ARXIU ARCA

A més de treballar l'ametla i de buscar terres que els puguin ser cedides, ARCA ha treballat enguany en el projecte d'un obrador compartit que l'Ajuntament de Sella ha posat en marxa gràcies a la proposta del col·lectiu. "Davant la necessitat de legalitzar el producte, necessitàvem un obrador. Com que no teníem diners, a partir d'una proposta de la Plataforma per la Sobirania Alimentària del País Valencià sobre els obradors compartits, vam assistir a un taller i vam traslladar la proposta a l'Ajuntament de Sella", explica Eira. En paraules de la Plataforma per la Sobirania Alimentària, un obrador compartit és un espai on diverses persones o empreses poden preparar les seues elaboracions per a traure-les al mercat amb un registre sanitari. Com bé apunten, en un entorn agrícola, un obrador d'ús col·lectiu és una potent eina de dinamització local. Diferencien dos perfils d'usuàries potencials: d'una banda, les persones que tenen

producció primària, ja que poden transformar els seus excedents i posar-los envasats en el mercat; d'altra banda, les que ja elaboren a petita escala en obradors domèstics, que podrien obtenir un registre sanitari per a comercialitzar els seus productes. A més, asseguren, establir aquest tipus d'instal·lacions en un municipi pot tenir un efecte crida per a gent nouvinguda, per a pal·liar la despoblació del mitjà rural i oferir la transformació alimentària com una forma d'autoocupació per a les persones del poble. En el cas de Sella, el regidor i també geògraf Giménez-Font explica que des de l'Ajuntament s'entén l'obrador com una xicoteta indústria artesanal, és a dir, com una activitat econòmica generadora de llocs de treball. "Hi ha una creixent demanda d'aquestes instal·lacions i un dèficit de locals, especialment en pobles menuts", assegura. La institució va veure una oportunitat, ja que disposaven d'un local tancat (l'antiga peixateria) que complia amb les necessitats

específiques d'un determinat tipus d'obradors. "Ens agradaria que servira com a un element d'atracció d'altres productores, que pogueren establir-se a Sella", manifesten, ja que ara per ara només ARCA fa ús de l'obrador compartit. La corporació local vol, de fet, ampliar l'espai de l'obrador, i per això ha demanat una ajuda europea per a rehabilitar l'antiga casa del metge del poble i convertir-la en un obrador amb major capacitat, que també serviria com a xicotet centre de recepció de visitants que pugen a l'Aitana a través de Sella. "Allí exposaríem les qualitats gastronòmiques que ofereix la serra a través de la seua biodiversitat i el seu paisatge barrejat de natura i conreus com l'ametla, l'oliva o la vinya, juntament amb la mel i altres productes artesanals", ens avança el regidor, tot desitjant que Sella poguera convertir-se en la porta d'entrada als pobles de l'Aitana i que això contribuïra a frenar el despoblament.

**Vine a mossegar els dies,
a assaborir la vida**

Allotjament rural

**Cuina sostenible
amb productes
de proximitat**

**Turisme
gastronòmic actiu**

Pou de Beca
ESPAI CULTURAL OBERT
ALLOTJAMENTS I AGROTURISME

Mas Pou de Beca, s/n
La Vall d'Alba (Castelló)
964 320 459
poudebeka@gmail.com
www.poudebeka.com

Un mes de protestes al Sudan posa el president Al-Bashir en escac

La persistència de les mobilitzacions i el debilitament gradual d'un règim sense recursos han creat una inestabilitat que es tem que pugui acabar amb un cop d'estat

Marc Español | @mespanolescofet
El Caire

Atbara, una localitat del nord-est del Sudan situada a la vora del riu Nil, ha estat batejada tradicionalment com la Ciutat del Tren, ja que acull la seu de la companyia nacional de ferrocarrils i ha estat un important centre industrial del sector. Des del passat 19 de desembre, però, Atbara ha deixat de ser sinònim de trens per passar a associar-se amb revolució. Ha estat l'epicentre de la revolta que sacseja el país des d'aleshores i que està posant contra les cordes el despòtic règim d'Omar al-Bashir, al poder des de fa 30 anys.

La revolta es va començar a gestar quan la ciutat va esdevenir el banc de proves d'una nova onada de mesures d'austeritat. Una classe treballadora suposadament anestesiada, una població de 100.000 habitants i una distància de la capital, Khartoum, de 350 quilòmetres la convertien en el blanc perfecte, a criteri del govern. D'un dia per l'altre, els subsidis a la farina es van retallar abruptament, i el preu del pa es va triplicar. Poc s'esperaven les autoritats que aquella decisió faria esclatar ràpidament protestes a l'est de la ciutat. En qüestió d'hores, milers de persones sortien al carrer i la seu del Congrés Nacional (PCN), la formació que governa el Sudan, quedava presa d'unes flames que guiarien el camí d'allò que havia de venir.

Ja aquell mateix 19 de desembre les protestes es van estendre per altres ciutats del país, com la important localitat de Port Sudan. L'endemà, les mobilitzacions arribaven a altres centres urbans, Khartoum inclòs. I dos dies després, ciutats de gairebé tot el Sudan es convertien en l'escenari de grans protestes. La flama de la revolta, que exigeix obertament la caiguda del règim islamista d'Omar al-Bashir, prenia amb força. "Ens trobem davant d'una revolució que inclou totes les parts del Sudan, des de Port Sudan (a l'est) fins a Al-Fashir (a l'oest), i des d'Ad-Damazin (al sud) fins a Dongola i Meroe (al nord)", descriu a la DIRECTA des de Khartoum Mahmud, un estudiant involucrat en les mobilitzacions i que prefereix no donar el seu nom complet per seguretat. "La intensitat de les protestes augmenta cada setmana i hi participen tots els sectors de la societat, incloses metgesses, enginyeres, advocades i estudiants", apunta.

Tot i que no hi ha cap grup que lideri la revolta, l'Associació de Professionals del Sudan, un paraigua que agrupa diferents sindicats amb el suport d'alguns partits opositors, ha estat una de les organitzacions que més visibilitat ha guanyat des del seu inici. Fins al moment de la publicació, Khartoum ha reconegut la mort de 24 persones, una xifra que organitzacions de drets humans eleven, com a mínim, a 40. Paral·lelament, unes 2.000 persones haurien estat detingudes, de les quals el Ministeri de l'Interior n'ha reconegut 800, i l'estat d'emergència i tocs de queda han estat declarats en diferents províncies.

"[El d'Al-Bashir] és un règim sanguinari que no respecta les protestes pacífiques", carrega des de Khartoum Mohamad, un advocat opositor de 21 anys.

Corrupció política

Malgrat que la retallada de subsidis al pa va provocar la ràbia inicial d'Atbara, aquesta mesura només era la darrera d'un ampli paquet de reformes econòmiques impulsades des de feia anys pel govern amb l'ajuda d'organismes com el Fons Monetari Internacional. El seu objectiu era intentar refer l'economia nacional, que encara pateix els efectes de la independència de Sudan del Sud de 2011. Aleshores, prop del 75% de les reserves de petroli que gestionava Khartoum van esfumar-se, les quals representaven la meitat dels seus ingressos i el 90% de les exportacions.

Per a la majoria de la població, la nova recepta del règim només s'ha traduït en una inflació galopant -que va situar-se en prop del 73% anual al desembre-, en manca de liquiditat i en una forta caiguda del poder adquisitiu. Mentrestant, la corrupció del règim segueix sent rampant, i la seva incapacitat per aprofitar oportunitats -com la retirada de les sancions dels Estats Units al país, anunciades l'any passat- causa un profund desencant.

Lluny de produir-se per primer cop, la revolta actual culmina altres onades de protesta que el Sudan ha viscut en els darrers anys, la més important a finals de 2013. En aquell cas, la brutal repressió de les forces de seguretat i la incapacitat d'estendre les protestes fora de

Omar al-Bashir,
president del Sudan
des de fa més
de trenta anys

la capital va marcar-ne el final. Però la llavor ja estava sembrada. “La crisi del 2013 és la que ara s’està aprofundint degut al fracàs del govern a l’hora de gestionar la riquesa del Sudan i de crear sectors productius que reemplacin el petroli”, afirma Magdi El Gizouli, bloguer i investigador a l’institut Rift Valley.

Malgrat que el mal estat de l’economia va encendre l’espurna de la revolta en curs, les protestes van adquirir ràpidament un caràcter polític i van assenyalar la caiguda del règim com el seu objectiu, adoptant consignes similars a les de les primaveres àrabs de 2011. “Els problemes al Sudan no són econòmics”, sosté Amjed Farid, portaveu de Sudan Change Now, un dels moviments més actius en la revolta. “La crisi econòmica és només el resultat d’uns líders polítics corruptes, de la manca de pesos i contrapesos, de la falta de represen-

tació i de l’absència de democràcia, que es tradueix en un grup de persones que controlen els pressupostos i els utilitzen en benefici propi”, acusa Farid.

Des que el 1989 Al-Bashir va aconseguir el poder gràcies a un cop d’estat amb el suport de cercles islamistes, el militar va articular un despietat règim racista, islamista i centralista que li ha permès mantenir-se en el poder. En aquest sentit, el cor del Sudan és majoritàriament àrab i musulmà, i és precisament aquest sector de la població el que ha sostingut Al-Bashir durant tres dècades, en detriment de la marginada perifèria. “Durant molts anys la fórmula va funcionar, però el que estem presenciant ara és el seu esfondrament”, opina Gizouli, que etziba: “A les primaveres àrabs, els islamistes deien ser l’avantguarda del canvi, però al Sudan aquests mateixos islamistes són el blanc de les protestes perquè la gent no està satisfeta amb les seves solucions: econòmicament, el millor que han aportat ha estat una versió autòctona d’austeritat i de neoliberalisme”.

Per a moltes, el pitjor rostre del règim d’Al-Bashir ha quedat retratat en les flagrants quotes de repressió i en les diferents guerres internes en què s’ha vist immers, com al sud del país o a Darfur. La primera d’elles va acabar amb la independència de Sudan del Sud, i la segona li va valer a Al-Bashir una condemna i una ordre d’arrest de la Cort Criminal Internacional (ICC) per crims de guerra i crims contra la humanitat. “Al-Bashir i el règim del PCN no són capaços de mantenir la pau al Sudan”, retreu Farid.

Futur obert

Fins ara, la resposta d’Al-Bashir i part del seu cercle més proper s’ha basat a reprimir les protestes i disseminar la por. A més, des del principi s’ha intentat atribuir la revolta -sense èxit- a una conspiració d’Israel, milicians de Darfur i criminals de Khartum (en una narrativa antisemita, racista i classista), i s’ha desafiat cíclicament l’oposició a participar de les eleccions de 2020 per intentar destronar el president.

Malgrat això, bona part dels qui fins ara eren els seus aliats polítics se n’han desmarcat. Per aquest motiu, l’atenció està centrada ara en com actuaran la resta d’actors del

Omar al-Bashir ha articular un despietat règim racista, islamista i centralista que li ha permès mantenir-se en el poder

La tensió pot degenerar en un cop d’estat similar a l’executat a Egipte pel mariscal al-Sisi contra els Germans Musulmans

règim, sobretot l’exèrcit, grups armats i cercles islamistes. De moment, les forces armades i altres grups paramilitars han fet declaracions de lleialtat a Al-Bashir. Però des del principi de les protestes s’han produït crítiques i han circulat rumors que mostren un cert distanciament. Així, es tem que la situació pugui degenerar en un cop d’estat intern similar a l’executat el 2013 a Egipte pel mariscal Abdel Fattah al-Sisi contra els Germans Musulmans. Arribat el cas, però, el dubte és si algun grup té realment la força suficient per dur-lo a terme.

“Ens trobem en un ambient perfecte per a un cop, ja que hi ha inestabilitat política, malestar popular, crisi econòmica i no hi ha una autoritat central clara”, avisa Gizouli. “Potser no s’acaba produint”, afegeix, “però les cartes per a un cop són sobre la taula”. A la població del Sudan, com Mahmud, els segueix sense tremolar el pols, i de moment segueixen convençudes de continuar: “Es resistirà fins al final”, assegura. ●

La nova recepta del règim només s’ha traduït en una inflació galopant, manca de liquiditat i una caiguda del poder adquisitiu

La revolta actual culmina altres onades de protesta que el país ha viscut en els darrers anys, la més important a finals de 2013

Guerra freda entre Sèrbia i Kosovo

Els presidents Aleksandar Vucic i Hashim Thaçi tensen la població amb exaltacions nacionalistes que bloquegen una sortida pacífica de l'atzucac

Jordi Cumplido | @Cumplido
Belgrad

Tots els fets han conduït al fracàs de l'enèsim intent per resoldre l'atzucac de Kosovo després que l'agost passat el president serbi, Aleksandar Vucic, obrís la porta al seu possible reconeixement -amb la condició indispensable de la separació i integració a Sèrbia de la zona nord del país, amb població de majoria sèrbia- com a única sortida viable.

Des que el febrer de 2008 es va donar llum verda a una precipitada declaració d'independència de la regió -fins aleshores sota el règim de protectorat de les Nacions Unides-, la crua realitat ha deixat palès que Kosovo és un estat fallit que funciona com un regne corrupte i mafiós, amb nivells de subdesenvolupament i d'atur juvenil preocupants. El futur de l'antiga província sèrbia recau en mans del president, Hashim Thaçi, i del primer ministre, Ramush Haradinaj. Els dos van servir com a oficials a l'Exèrcit d'Alliberament de Kosovo (UÇK), responsable directe de crims de guerra i abusos contra la població sèrbia de Kosovo.

Amb aquest panorama, no és estrany que Brussel·les accelerés les negociacions per trobar una sortida a l'estatus del nou país, que va perdent adhesions als escassos reconeixements amb els quals comptava entre la comunitat internacional.

Gestos darrere d'una lògica nacionalista

Malgrat l'escletxa d'esperança oberta pel president serbi a l'agost, els gestos d'una banda i l'altra eren pur maquillatge, i al darrere s'hi amaga un enrocament en la lògica nacionalista per part de Belgrad i de Pristina. Les autoritats albanokosovars atien des de fa anys un nacionalisme extrem que evoca de forma reiterada el somni de la Gran Albània, malgrat que ni tan sols els Estats Units estan disposats a donar suport a la creació d'un gran poder que desestabilitzaria la sensible zona dels Balcans occidentals.

D'altra banda, Sèrbia mostra un perfil voluntarista i generós davant les autoritats europees en el nou impuls diplomàtic del govern populista de Vucic, que es presenta com a garant de la integritat nacional, però també amb la promesa de generar una etapa de progrés econòmic que passa per la integració a la Unió Europea.

La tràgica confirmació del triomf de la política xovinista i revengista a una banda i l'altra va ser l'assassinat a trets, ara fa un any, del líder de la població sèrbia de Kosovo, Oliver Ivanovic, que des d'una plataforma d'orientació liberal i democràtica reivindicava una sortida

pacífica al conflicte i desafiava les polítiques intransigents de Belgrad. L'autoria del crim segueix sense ser esclarida, mentre l'oposició democràtica sèrbia al nord de Kosovo segueix assenyalant els poders fàctics: "Anem contra les seves estructures mafioses, contra el seu verí que sembla l'odi entre comunitats veïnes", deia un dels seus líders, Sergej Trifunovic.

Tensions permanents

Una altra imatge impactant, pocs mesos després, va ser la detenció violenta en mans de les unitats policials antiterroristes del responsable de l'Oficina de Kosovo del govern serbi, Marko Djuric, després que les autoritats kosovars li prohibissin l'entrada al país. Contra tot pronòstic, en el màxim nivell de tensió, Vucic i Haradinaj es van emplaçar a la distensió per assolir un acord històric, i durant alguns mesos l'esperança de resoldre definitivament la qüestió kosovar inundava les principals cancelleries europees.

Malgrat l'escletxa d'esperança oberta pel president serbi a l'agost, els gestos d'una banda i l'altra eren pur maquillatge

La confirmació de la política revengista va ser l'assassinat a trets, ara fa un any, del líder de la població sèrbia de Kosovo

Fou només un miratge. Els esdeveniments han pres un ritme endimoniat després que a finals de setembre el president serbi visités les instal·lacions de la central hidroelèctrica de Gazivode, que nodreix d'electricitat els pobles del nord de la regió. El govern kosovar va percebre aquesta visita com una amenaça, i esperonats per les autoritats governamentals, la població albanesa va tallar amb barricades les carreteres d'accés a la principal ciutat septentrional, Mitrovica, on Vucic havia de fer un discurs.

El líder serbi va explotar la situació com a arma propagandística, i va aconseguir una potent imatge al dirigir-se per via telefònica als habitants d'un poble serbi que escoltaven el seu líder per megafonia amb llàgrimes als ulls. El discurs de Vucic va apel·lar a abandonar el misticisme i el nacionalisme radical per trobar una solució històrica que assegurés la pau i el progrés a Kosovo. "A alguns els semblaran paraules buides, però és un gir històric de la política nacional sèrbia, i un gest valent i decidit per enfrontar un procés de catarsi", indica la periodista sèrbia Ljiljana Smajlovic.

Exèrcit propi per a Kosovo

Tanmateix, l'intent de distensió per part de Belgrad s'ha trobat un mur a Pristina, amb un govern kosovar que sembla poc disposat a arribar a un acord racional. El desembre passat, el Parlament de la regió va aprovar la creació d'un exèrcit propi, una decisió que va tensar encara més les decisions amb Sèrbia, i que a finals de gener s'ha materialitzat amb la formació d'un Ministeri de Defensa que pretén posar en marxa les forces armades kosovars en un termini de deu anys.

Quan la diplomàcia sèrbia va bloquejar aquests intents, el govern kosovar va reaccionar augmentant un 100% les taxes dels productes serbis que travessen la frontera de Kosovo. En qüestió de dies, la situació es va convertir en una tragèdia humanitària quan van començar a faltar productes bàsics com pa, llet i medicaments, mentre el govern serbi ho aprofitava per a la seva propaganda.

I és que quan la història es repeteix als Balcans sol ser signe de mal presagi. Quan el règim de Milosevic es trobava acorralat arran de les manifestacions massives de l'oposició democràtica, pacifista i antinacionalista sèrbia, la primavera de 1997, Kosovo es va convertir en l'últim intent del seu govern per recuperar la credibilitat del projecte de la Gran Sèrbia. Per evitar qualsevol fissura, Milosevic va acompanyar la campanya d'agressió mi-

Vehicles de la Kosovo Force, liderada per l'OTAN, patrullen pel país

litar d'una dantesca llei d'informació que legalitzava la censura i la penalització de la llibertat de premsa al capdavant d'un ministeri regentat per Aleksandar Vucic. Vint anys després, Vucic, antic líder de l'extrema dreta sèrbia i ferm defensor de criminals de guerra, és un renovat cabdill del projecte populista conservador que vol superar les tensions ideològiques del país mitjançant un programa populista que inclogui el creixement econòmic i la integració europea amb el manteniment de la identitat nacional i l'aliança històrica amb Rússia. El seu nou partit s'ha convertit en una força hegemònica que controla el govern, la presidència i els municipis, però la reunificació de l'oposició democràtica en una gran plataforma que denuncia les polítiques dictatorials del "nou règim" fa tremolar de nou l'estabilitat política. Des de fa uns mesos, pressionat per les protestes al carrer en contra seu, Vucic ha optat per la kosovarització de la política sèrbia.

Segregar el territori de majoria sèrbia
Dues dècades després de l'inici de la guerra, i deu anys després de la proclamació unilateral d'independència, l'eterna qüestió de Kosovo torna a inundar la vida quotidiana de la població sèrbia, i no hi ha un sol dia que els informatius no obrin amb la crònica de les negociacions o d'un nou conflicte a la regió. Segons un estudi recent,

Pressionat per les protestes al carrer, el president de Sèrbia ha optat per la kosovarització de la política

La situació està bloquejada, i sembla que s'ha perdut l'oportunitat de trobar una resolució pactada al conflicte

la qüestió kosovar torna a ser la principal preocupació de la ciutadania, per davant de la criminalitat i l'atur. Amb tot, la situació a Kosovo està bloquejada, i sembla que s'ha perdut definitivament l'oportunitat de trobar una resolució pactada al conflicte. Fins ara, l'única proposta factible per sortir de l'atzucac la va oferir el president serbi, que es va mostrar disposat a reconèixer oficialment l'estat de Kosovo a canvi de segregar la part del nord -on viu una majoria de població sèrbia- i reincorporar-la a Sèrbia. La partició, però, és una solució que horroritza tant Brussel·les com Washington, que ho veuen com un precedent que podria ser utilitzat per altres territoris amb voluntat secessionista. Tanmateix, en aquesta nova guerra freda a Kosovo, Sèrbia guanya posicions envers els dirigents albanokosovars: un dels èxits de Vucic els darrers anys ha estat la intensificació de la diplomàcia sèrbia, que, amb la intenció d'aïllar el govern kosovar, s'ha apropat a Rússia, els Estats Units, la Unió Europea, la Xina, Turquia i el món àrab. Mentrestant, a Kosovo, el poble paga el preu de la política capriciosa de dos governs, els de Belgrad i Pristina, que amb les seves diferències responen a una mateixa lògica: la seva única raó per mantenir-se al poder és l'exploatació del nacionalisme, amb el conflicte de Kosovo que serveix com a combustible per seguir atiant el foc. ●

BATTISTI, TROFEU EXHIBIT

L'arrest i arribada a Itàlia de l'exmembre del grup armat Proletaris Armats per al Comunisme esdevé un circ mediàtic amb aires de revenja ideològica

L'anàlisi d'Alba Sidera | @albasidera
Periodista

Poc abans que Jair Bolsonaro fos escollit president del Brasil el passat octubre, va rebre una carta del vicepresident i ministre de l'Interior italià Matteo Salvini. El leguista volia ser el primer a felicitar-lo per la victòria que tots els sondejos li atribuïen, i li oferia teixir una aliança entre els dos països. Bolsonaro va correspondre el gest amb una promesa. “Et faré un regal: Battisti!”, va dir-li, rient, dirigint-s’hi a través d’un vídeo. Va complir la paraula. El Brasil va firmar l’extradició de l’exactivista comunista dels anys de plom italians Cesare Battisti, que havia aconseguit l’asil polític sota el govern de Lula da Silva. El 13 de gener la Interpol el va detenir a Bolívia, on havia fugit. Tot el que va seguir al seu arrest i l’arribada a Itàlia va ser convertit, per part del govern grillinoleguista, en un obscè circ mediàtic amb aires de revenja ideològica, i va desembocar en una competició entre els dos socis de govern per veure qui n’obtenia més benefici.

Cesare Battisti, exmembre de l’organització armada activa a finals dels anys setanta Proletaris Armats per al Comunisme (PAC), havia fugit d’Itàlia el 1981, després d’escapar-se de la presó de Frosinone, on complia una condemna de dotze anys per “accions subversives contra l’Estat”, que ell no va negar. Es va establir a l’Estat francès, on va trobar el suport de diversos intel·lectuals de la *gauche caviar* i va iniciar una carrera d’escriptor de novel·la negra amb l’editorial Gallimard. El 2004 va escapar-se al Brasil poc abans que un tribunal francès concedís l’extradició a Itàlia. Paral·lelament, la justícia italiana havia continuat el seu curs. El 1991 la cort suprema d’Itàlia l’havia condemnat a cadena perpètua per quatre homicidis reivindicats pel PAC; de dos policies, un joier i un militant feixista. De la mort dels

Tant el Moviment 5 Estrelles com la Lliga han utilitzat les institucions per fer propaganda, fins a arribar a l’exhibició deshumanitzada d’un presoner

dos policies el van declarar autor material; dels altres dos, no.

El judici, que es va realitzar sense la presència de Battisti -per tant, sense la possibilitat de defensar-se-, va ser molt controvertit. La prova principal en contra seu era la declaració d’un exmembre del PAC, Pietro Mutti, convertit en col·laborador de la policia. A canvi de dir noms li van oferir la llibertat i una nova identitat. Battisti va donar la seva versió en una llarga carta que va escriure als jutges del Suprem del Brasil. Es declarava innocent dels homicidis, proclamava l’aversió a la sang des de petit i haver estat partidari de la lluita armada només defensiva, mai ofensiva.

El cert és que Battisti no havia tingut mai un rol de pes dins del PAC, ni era cap ideòleg. Però el fet que aconseguís fugir durant tants anys i la protecció de persones influents -els exmandataris François Mitterrand i Lula da Silva i el

filòsof Bernard-Henry Lévy, entre d’altres- van engegantir-ne la figura. Així, quan el Brasil de Bolsonaro va ordenar-ne l’extradició i la Bolívia d’Evo Morales no s’hi va oposar, la Itàlia grillinoleguista va rebre la notícia com una victòria històrica.

L’arribada de Battisti va ser un espectacle retransmès en directe televisiu. Salvini, vestit amb la seva inseparable jaqueta de la policia, i Alfonso Bonafede, el ministre de Justícia grillini, van anar a treure pit a l’aeroport militar. Des d’allà, Salvini va dir que “el terrorista comunista es podrirà a la presó”, i Bonafede, que rebrà el tracte més sever possible: aïllament durant sis mesos i cadena perpètua a la presó d’Oristano (Sardenya).

En l’afany de competir amb Salvini, Bonafede va publicar un videomuntatge a Facebook titulat “La història d’una jornada que no oblidarem mai!”. Arrenca amb imatges antigues de Battisti brindant. A continuació, el ministre grillini arriba triomfal a l’aeroport, saluda la policia i observa com aterra el detingut. A Battisti se’l mostra emmanillat, capcot, mentre se l’identifica, mentre el transporten cap a la presó... Tot plegat acompanyat d’una banda sonora de música èpica. El vídeo, de gairebé quatre minuts, no respecta el dret a la intimitat del detingut i en vulnera la dignitat. Convertit en objecte, espectacularitzat, humiliat amb fins propagandístics mentre és sota custòdia de l’Estat. I el més greu: qui ho va fer és ministre de Justícia.

Tant el Moviment 5 Estrelles com la Lliga han utilitzat les institucions per fer propaganda, fins a arribar a l’exhibició deshumanitzada d’un presoner. I és que la gestió del cas Battisti exemplifica a la perfecció la manera de fer política dels dos partits, i ajuda a entendre per què governen junts i què ens espera en matèria de llibertats i drets humans a Itàlia. ●

Manifestació blavera el 9 d'octubre de 2017 a València / MARIA DELTELL

La lingüística al servei de la política

Quan es compleixen 40 anys de la creació de les Normes del Puig, mirem enrere per veure quin ha estat el seu recorregut

Joan Pol Alcaraz | @JoanPolAlcarazR

La postmodernitat ens ha portat grans mantres que es repeteixen en totes les tertúlies, debats i àpats familiars sense filtre ni reflexió. Una d'elles és que la política és només política i que no es pot barrejar amb res més. “No barregem futbol i política”, “no barregem l’obra d’aquest autor amb la seva vida política”... Però afirmar aquestes idees és tan absurd que fins i tot va contra el propi sentit de la paraula. Per a la civilització grega, la política era tot allò que afectava la *polis*, és a dir, la ciutat, l’estat i la ciutadania. Per tant, ser un ésser polític no estaria reduït al mer fet de protagonitzar l’activitat política de manera institucional, sinó que la política es faria en qualsevol acció. Tot és política. Tant és així que el terme *idiota* quedava reservat a les persones que defugien la política.

Així doncs, i un cop acceptada aquesta premissa inicial, l’objectiu d’aquest reportatge és el d’analitzar un vessant més de la política, en aquest cas la lingüística. Segons el Diccionari de l’Institut d’Estudis Catalans, és la “ciència que estudia el llenguatge i s’interessa per descriure i explicar l’estructura i el funcionament sincrònic o diacrònic de les diferents llengües”. Dins de la lingüística hi ha una infinitat de camps i objectes d’estudi diferents. En aquest cas ens centrarem en la diversitat lingüística, el conflicte entre llengües i dialectes i el paper

que juguen els estàndards en tot això. Concretament ens centrarem en el cas de les Normes del Puig, un exemple de com la lingüística pot estar al servei de la política.

Les Normes del Puig

Aquest 2019 farà 40 anys d’un esdeveniment molt singular en tot el recorregut tragicòmic del conflicte per la unitat lingüística del català. La Real Acadèmia de Cultura Valenciana (no s’ha de confondre amb l’Acadèmia Valenciana de la Llengua), en ple context de la Batalla de València, va crear del no-res una ortografia valenciana que pretenia demostrar que el català i el valencià eren dues llengües diferents.

Les Normes van ser acceptades per entitats culturals com Lo Rat Penat o el Grup d’Acció Valencianista (GAV), les quals van intentar examplar la seva instauració, i per sectors polítics propers a la ultradreta i de caràcter marcadament anticatalanista i blaver, que posteriorment donarien pas a la creació del partit Unió Valenciana. Al lingüista valencià Josep Àngel Mas no se li fa estranya la creació d’aquestes normes pel sector anticatalanista del País Valencià: “Si hi ha gent que ac- »

» cepta que el català i el valencià són llengües diferents, és normal que vulguin crear una ortografia per demostrar-ho". Ara bé, també considera que aquestes normes són una "barbàrie" i assegura que "no han estat creades per ser utilitzades sinó per servir com a coartada anticatalanista". De la mateixa manera, la també lingüista valenciana Aitana Guia afirma que les Normes del Puig no són més que una "maniobra política per fabricar anticatalanistes".

Lingüísticament, Mas també explica quines són les peculiaritats d'aquesta llengua, com ara que s'elimina l'accentuació gràfica gairebé per complet. "Com que en el català s'accentua, les Normes del Puig van eliminar l'accentuació", assegura. A més, se substitueix l'ús d'algunes grafies, com la *x*, que passa a ser *ch*, per buscar més distància amb la llengua catalana. Tot això, per Mas, "confirma que aquestes normes només volen ser un instrument per fomentar l'anticatalanisme". En aquest sentit, les Normes del Puig basen la seva ortografia en l'oralitat. Guia explica que és "l'únic cas en el món que pretén que s'escrigui exactament igual com es parla". Aquest fet també té una explicació política que continua anant en la línia del blaverisme. "Les diferències més grans entre dialectes es troben en la parla, en l'oralitat", explica. D'aquesta manera s'exalten encara més les diferències entre el català estàndard i els dialectes que es parlen al País Valencià.

Mas també destaca altres arguments que ha buscat el secessionisme lingüístic -així es coneix el sector que nega la unitat lingüística- per diferenciar-se del català, que ell cataloga "d'autèntiques barbaritats". "Hi ha casos que són tan ridículs que fins i tot fan riure", afirma, "com un membre del Partit Popular que va assegurar a les Corts que el valencià no era català perquè era més antic, fins i tot, que el llatí". De totes maneres, Mas explica aquest tipus d'arguments a través del fanatisme ideològic de qui els afirmen i els repeteixen, i assegura que són gent "que no volen fer cas ni a la història ni a la ciència del llenguatge".

En un dels moments més forts del blaverisme, quan el Partit Popular governava el País Valencià amb el suport d'Unió Valenciana -el partit anticatalanista per excel·lència-, les Normes del Puig van arribar a ser emprades en alguna ocasió. Mas explica que "amb caràcter oficial es va redactar algun diari de les Corts seguint aquesta ortografia". Tot i així, tant Mas com Miquel Àngel Pradilla, també lingüista valencià, coincideixen a remarcar que si la producció literària amb aquesta ortografia ha estat mínima és perquè els grups impulsors i seguidors no tenen cap voluntat d'utilitzar-la. Un altre aspecte en el qual coincideixen és que els seguidors de les Normes del Puig no busquen preservar la llengua valenciana. És més, en aquesta línia, Pradilla assegura que aquesta normativa no ha fet més que "problematitzar i entrebancar" l'ardu camí que recorre la normalització lingüística.

El debat actual

De fet, si parlem de debat i normalització lingüística, avui dia ja no hauríem de fer gaire cas de les Normes del Puig, ja que són un fenomen en gairebé complet desús i amb molt poc seguiment. És més, fins i tot alguns dels sectors seguidors, els més moderats, ja han començat a assumir la unitat lingüística, així com alguns membres del Partit Popular valencià. Ara bé, el tema de la unitat lingüística mai no està exempt de maldecaps, i actualment l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) i l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) encara es troben en vies de fer passos endavant per millorar aquest aspecte. Cal destacar que l'AVL va ser creada l'any 1998 per la Generalitat Valenciana i l'any 2001 se'n van escollir els membres. La vocació d'aquesta acadèmia era actualitzar l'ortografia valenciana unitarista sorgida de les Normes de Castelló, que per ser de principis del segle XX ja havien quedat relativament obsoletes.

Pradilla, actual membre de la Secció Filològica de l'IEC, lamenta que en aquell moment el model emprat per l'AVL fos "massa particularista i territorial" per voler satisfer en excés les demandes identitàries i no garantir l'efectivitat comunicativa del llenguatge. És a dir, troba a faltar la cerca d'una millora en la vessant comunicativa del valencià perquè pogués millorar l'entesa amb la resta de parlants de

En els moments àlgids del blaverisme, quan el PP governava amb el suport d'Unió Valenciana, les Normes del Puig van arribar a ser emprades institucionalment

El blaverisme acostuma a increpar les mobilitzacions que defensen el marc dels Països Catalans / NOA TENDERO

En l’actualitat, alguns dels seus seguidors, els més moderats, han començat a assumir la unitat lingüística, com ara diversos membres del Partit Popular valencià

la llengua. De totes maneres, Pradilla assegura que actualment “l’AVL i l’IEC estan treballant amb força per avançar cap a aquesta direcció”. El lingüista destaca que “caure en l’altre extrem del secessionisme lingüístic també seria un error” i buscar un estàndard molt rígid i únic per totes les variants del català no permetria avançar en el camí de la normalització lingüística. Per la seva banda, Guia considera que tenint en compte les particularitats polítiques i identitàries del País Valencià, “cal aprofitar l’existència de l’AVL per millorar la situació lingüística, sempre de la mà de l’IEC”. A més, explica que una cosa molt positiva de l’AVL és que “es potencia la diversitat dins de la pròpia llengua i això és necessari si es vol mantenir una llengua viva”.

Malgrat tot, Pradilla alerta que “amb l’auge de l’extrema dreta a l’Estat espanyol i el retorn de les idees anticatalanistes per fer política regional, el secessionisme lingüístic pot tornar amb força” i, per tant, tot aquest camí recorregut entre AVL, IEC i totes aquelles persones que han lluitat per la normalització lingüística quedaria malmès. És més, assegura que quan es parla de temes com les Normes del Puig “s’ha de fer amb compte i sense caure en afirmacions errònies” perquè això pot tornar a posar aquest tema sobre la taula i que l’extrema dreta en trobi recompenses.

Malaauradament, Pradilla està molt més encertat del que podria semblar en primera instància. La ironia ha fet que pocs dies després de parlar amb ell i hores abans de la publicació d’aquest reportatge, el PP valencià, de la mà de l’exconsellera d’Educació Maria José Català, i Ciutadans, de la mà de Toni Cantó, hagin assegurat en diferents declaracions que “el català i el valencià no són la mateixa llengua”, sota arguments del mateix origen però diferent evolució. Josep Àngel Mas considera que això “torna a posar la dreta anticatalanista en el camí del secessionisme lingüístic”, un fet que semblava superat i que pot voler ressuscitar el (gairebé) cadàver de les Normes del Puig. ●

MENÚ DEL DIA

al KOP DE MÀ

cuina casolana
opció vegetariana
preus populars

C/Riego 4
SANTS

productes de la terra

El portal de venda de productes dels PPCC

www.productesdelaterra.cat

CUINA DE BARRI

ESMORZARS
MENÚ AL MIGDIA
CARTA DE NIT
OPCIÓ VEGETARIANA
BEGUDES DE LA TERRA
CERVESES ARTESANES
CULTURA POPULAR

C/PREMIA 20, BAIXOS, 08014
SANTS. PAÏSOS CATALANS
93 422 16 13 WWW.TDK.CAT

CÍTRIC

Y CICLE DE CULTURA CRÍTICA I POPULAR

DISSABTE 26 DE GENER | 20H | 8€
LaboratoriA “Una mujer fue la causa”

DISSABTE 16 DE FEBRER | 20H | 8€
“Amor oscuro” un espectacle sobre Lorca

DIMARTS 30 DE ABRIL | 21H | 8€
Constel·lacions: Homenatge a Gata Cattana

DISSABTE 11 | 20H DIJUMENGE 12 DE MAIG | 18H | 8€
Sarab, Cla. de Circ de Palestina

ateneu9b.net

Un vespre, l'Anna

A Ramon Mas i Ricard Planas, culpables d'editar Stephen King

El relat de Júlia Bacardit | @JuliaBacardit

Voldria que el seu brou fos dens com el de la tieta, que, quan es refreda, esdevé gelatina. Arrambada al marbre de la cuina, l'Anna guarda deu litres de brou en tàpers i queixala tendrums de pernil bullit. És mitjanit. Les potes de pollastre s'han refredat; n'agafa dues i les posa al microones un minut. Com les crispetes, les potes de pollastre fan pof-pof quan la pell tibant cedeix a la calor. L'Anna rosega la carn i els lligaments dels dits de pollastre fins que la cremor d'estómac s'anticipa. Una pila d'ossos bullits reposen en un bol taronja a tocar de la pica. Els desa a la nevera i se'n va a dormir a l'hora de sempre, amb les persianes amunt. Ha sopat sopa com cada nit d'hivern que passa a casa seva. Encara és fosc quan la desvetlla el so de la nevera. Mai no queda del tot tancada i, quan puja la temperatura, la màquina activa un xiulet continu. Un dels companys de pis és a casa, però no es treu mai els auriculars. S'incorpora mig somnàmbula, tanca la nevera i torna al llit. Somnia amb porcs que s'acosten i li estiren la roba que no porta; perquè l'Anna dorm despullada.

Cobra l'atur i dedica els matins a passejar com les àvies, sense pensar en el demà. Surt de l'ascensor per comprar croissants quan topa amb el president de l'escala. Té els ulls aquosos i els cabells blancs. La renya perquè deixa les escombraries al replà, i quan l'Anna li mira les mans s'adona que a la mà esquerra, que subjecta un diari, hi falta el dit petit. No s'havia fixat mai en aquest dit absent, ni tan sols el diumenge passat quan va picar la seva porta i va demanar-li un trepant per penjar el quadre del seu menjador, una fotografia emmarcada de la Ruth Orkin.

—Just volia picar-te perquè una de les canonades de la teva cuina perd aigua. La veïna del segon va venir a queixar-se'n. No és estrany, l'edifici és vell i l'anterior presidenta d'escala no es va preocupar gaire del manteniment. Vols passar?

—No, gràcies. He vingut per demanar-te un trepant. No tinc caixa d'eines a casa —i l'home va marxar passadís enllà i l'Anna va veure l'esquena mig vinclada de la dona, que li somreia des del sofà. El president va reaparèixer amb el trepant, li va parlar de les mides de claus i li va ensenyar les mides que ell tenia. En aquest lapse de temps l'Anna no va

/ EDOUARD MONNEAU

veure que a les mans del president hi faltés cap dit. Va dir: “Faré venir un amic lampista per això de l'aigua”. La fotografia va quedar torta.

La nit següent tornen els porcs. Damunt d'un d'ells jeu un pollastre que intenta volar i esgarra l'ull dret de l'Anna. Va al lavabo entresuada, amb els mugrons petits pel fred i el recel que algú del pis la vegi amb la pell de gallina i la caca que se li escapa. Del seu ventre remogut en surt sonor un doll repulsiu, amb trossets de pell de potes de pollastre. Asseguda a la tassa, una agror antiga li escala la boca de l'esòfag. La nevera torna a sonar. No sap qui s'ha d'ocupar de les tares dins les seves quatre parets. “Suposo que jo”, es diu a si mateixa, “d'adulta una tot s'ho ha de fer una mateixa”. Fins ara no havia passat prou temps seguit en cap pis per adonar-se del deteriorament de les cases, dels quadres mal penjats, de les neveres. Aquest cop ni ella ni cap dels dos companys de pis l'ha oberta: un d'ells és fora, l'altre al pis tutelat on treballa. De sota la nevera en surt un bassal creixent que li remulla les plantes dels peus. Pensa en les goteres de la veïna.

Al bol taronja hi queden tres potes cobertes d'un tel blanquinos. Un pollastre de tres potes o un pollastre i mig dirigien aquestes tres potes. Quan té gana entre hores se'n menja un parell sense sal, sense oli. Potes amb dits i ungles que, si se sobreescalfen, agafen gust d'aletes al forn. Només se'n menja una. Comença pel dit del mig i acaba quan l'extremitat és un monyó sense sentit. Es guarda el tou pel final, que té més substància. De potes en venen una desena per menys de dos euros a pocs supermercats, i l'Anna prefereix menjar-se-les quan el pis està buit o els altres dormen. L'endemà puja a cal president d'escala. L'home obre la porta. La dona d'ell seu asseguda amb el peu esquerre alçat, ensangonat i embenat a la part on hauria de tenir el dit del mig. Li torna l'agror d'estómac. El president li pregunta si li ha anat bé el trepant i l'Anna veu que el dit petit d'una mà no és l'únic que li falta, perquè l'home té un forat on tenia l'orella esquerra. Li ve la suor i l'espasme a la panxa. Escalés avall, l'Anna s'adona que fa una setmana que viu sola. I recorda la bassa sota la nevera, blanquinosa, greixosa. Com un brou. ●

FES-NOS CRÉIXER

SUBSCRIPCIÓ CONJUNTA

LA REPARTIDORA + **CALIU**
LLIBRERIA ASSOCIATIVA ESPAI EDITORIAL

larepartidora.org facebook.com/larepartidora.valencia
facebook.com/Caliu-Espai-Editorial caliueditorialblog.wordpress.com/

PER NOMÉS 65€ AL CURS

Assemblea general de la cooperativa Directa

Fes-te'n sòcia i participa!

9 de febrer a les 10.30 h a l'Ateneu L'Harmonia
Presentació de l'estratègia i el pressupost del 2019

ressenyες

L'engolida de l'engolida

Marc Rovira Justribó | @rovirajustribo

Leonard Muntaner Editor publica per primera vegada en català l'obra cèlebre de Réjean Ducharme, que el 1966 va renovar i eixamplar la literatura francesa feta al Canadà. Va quedar finalista al premi Goncourt i va guanyar el premi del Governador Central, quan l'autor tenia 24 anys. La novel·la, bàsicament, la construeix el raig de veu interior de Bérénice Einberg, en el periple vital dels nou als quinze anys, mentre va trencant la closca de la infantesa. Criada a una abadia de Mont-real, no s'adapta al malestar religiós i personal dels pares -jueu ell, cristiana ella- ni en general al món més enllà de la seva veu, la seva consciència. Sorpren el bagatge literari que té i les referències cultes contínues que fa, des de la mitologia clàssica fins a Edgar Allan Poe o Arthur Rimbaud. Tenint en compte l'edat, deixen una mica al descobert els cosits de l'artefacte narratiu, tot i que també el literaturitzen en un determinat sentit.

Així, el refugi mental de Bérenice és un acte de resistència en el qual maleeix, odia, enfolleix, estima, s'evadeix, s'exalta, conspira, fantaseja, delira... En definitiva, interpreta el món i s'hi relaciona: "M'han llançat a la superfície de l'univers en una falua foradada. Cinc milions d'ombres s'agiten en el meu camp visual. Què en

faig, d'aquestes ombres? Els imposo l'única forma que jo conec: la meva". El que domina en la novel·la, però, és el llenguatge com a via de salvació. L'obra va plena d'imatges i expressions de molta riquesa lingüística i densitat lírica, de vegades lluminoses, d'altres més abstruses, gairebé impossibles, amb què la protagonista es va qüestionant i torturant ella mateixa i tot el que l'envolta, com ara la seva passió gairebé incestuosa amb el seu germà Christian, les temptatives d'amistat, els gats... I el fracàs a què sempre es veu abocada, tant en la vida com en l'intent d'explicar-se per esdevenir digna i d'arribar a alguna conclusió que l'alliberi: "Marxar no és curar-te, perquè et quedes. Tornar és semblant". Tot plegat, un intent d'engolir per no ser engolida, sabent que sempre és massa tard.●

LLIBRE
L'engolida dels engolits
Réjean Ducharme
Traducció: Susanna Fosch
Leonard Muntaner Editor
280 pàgines

Consagració anticlerical

Xavier Puig i Sedano | @xavierps7

MÚSICA
Pare nostre que esteu a l'infern
Crim
BCore, 2018

Sempre és un repte aguantar el tipus després d'un disc com el *Blau sang, vermell cel* (BCore, 2016), amb quatre cançons inicials ("Benvingut enemic", "Una cançó i una promesa", "Vaixells de paper" i "Verí caducat") que han esdevingut himnes pels seguidors de Crim. Amb *Pare nostre que esteu a l'infern* (BCore, 2018), el grup tarragoní aconsegueix fer un treball solvent, fidel al sender estilístic iniciat als treballs anteriors i que els ha dut a esdevenir una referència dins el panorama punk català. Potser, el que destaca més del treball és la qualitat sonora que ha guanyat el grup amb el pas dels anys. Firmen, ara, un disc amb un so més treballat i compactat, amb trets propis, seguint les petjades del millor punk

rock melòdic. Una evolució que es nota, sobretot en contrast amb l'iniciàtic *CRIM* (BCore, 2015). Més enllà d'això, Crim segueix sent un grup ple de força i intenció, amb lletres carregades -com mana el gènere- de crítiques vehements contra tot i tot-hom. L'anticlerical *single* que dona nom al disc o la magnètica "Caiguda lliure" estan cridades a ser corejades a ple pulmó desenes de nits pels amants dels ritmes frenètics.●

Capmany, batecs de joventut

Laura G. Ortensi | @lauragortensi

LLIBRE
Batecs de vida
Maria Aurèlia Capmany
Lo Diable Gros
116 pàgines

Batecs de vida és el títol del dietari que Maria Aurèlia Capmany va escriure entre 1937 i 1939. Es tracta d'un document inèdit que la filòloga Marina Mallafrè va recuperar en el seu treball de final de grau i que, amb motiu del centenari del naixement de l'autora, ha pres forma de llibre. L'edició ha estat feta amb un criteri historicista i posa en primer pla el valor testimonial i reflexiu del text. El dietari se sustenta en tres grans eixos: l'íntim, l'històric i el literari. Les preocupacions amoroses es mesclen amb les consideracions sobre el context polític i els projectes de futur de l'escriptora. Encara

que de manera molt incipient, el text mostra un primer esbós de l'evolució intel·lectual de Capmany, tant pel que fa als referents literaris com a les aspiracions creatives. Hi ha, també, la contradicció sobre el rol que Capmany vol assumir com a dona: "Tonta de mi, em veig triomfant, escrivint, deixant darrere meu un estol d'admiradors. [...] Però a voltes no em plau el paper de totpoderosa, m'atrau més una llar amb un home enèrgic i bo amb uns fills". I un clam constant a favor de la lluita antifeixista. Una bona síntesi de la pensadora que, al cap dels anys, havia de venir.●

Augusto Vitale,
impulsor de la llei del
cànnabis a l'Uruguai

A la rambla de Montevideo, epicentre de la capital de l'Uruguai, el col·lectiu Plantatuplanta organitzava l'any 2005 actes a favor de la legalització del cànnabis. Feia temps que l'autocultiu era una realitat consolidada, però estava penalitzada i a mercè del narcotràfic. Les accions de Plantatuplanta van generar un ampli debat social, davant el qual les joventuts que integraven el Front Ampli –socialistes i artiguistes– van forçar el Congrés a donar-hi una sortida legal. Les coses van accelerar-se amb la victòria de la coalició d'esquerres quatre anys després: Pepe Mujica va cridar Augusto Vitale i altres experts en treball comunitari perquè exploressin la regularització de la gran icona de l'antiprohibicionisme. A Vitale, exprofessor de Psicologia Social per la Universitat de la República, li va encarregar la direcció de l'Institut de Regulació i Control del Cànnabis a l'Uruguai. A partir d'aquí, aquest criminòleg va habilitar els fòrums necessaris per abordar la discussió, fins a consensuar una norma que situa el focus en la salut i l'ampliació de drets. Una mostra més de la capacitat de l'Uruguai per generar eines de canvi i apoderament popular.

“L'esperit comunitari ha propiciat la legalització del cànnabis”

Àlex Romaguera | @AlexRomaguera

Com es produeix la legalització del cànnabis?

Arriba amb l'entrada de Pepe Mujica i el Front Ampli al govern del país, l'any 2009. A l'escalf dels moviments que n'exigien la regularització –i davant la violència que es registrava entre les bandes vinculades al narcotràfic–, el govern va decidir entomar el debat, pel qual va formar un grup d'experts.

Va ser fàcil assolir el consens amb la resta d'actors polítics i socials?

Hi van ajudar dos aspectes. D'una banda, l'oportunitat de posar fi als conflictes que provocava la venda il·legal del cànnabis, i, de l'altra, atendre una reclamació històrica que havia eclosionat l'any 2005 de la mà de diferents plataformes socials. Gràcies a les trenta taules que vam impulsar arreu del país i a l'aval d'una majoria parlamentària, els col·lectius van trobar l'espai on debatre les bases de la llei.

No us vau trobar cap reticència?

N'hi havia algunes. D'entrada, respondre al fet que, si l'alcohol es podia adquirir sense problemes, perquè no passava igual amb el cànnabis. Diversos grups s'ho qüestionaven; d'aquí les tensions a l'hora d'establir un sistema de registres i el topall de venda a 40 grams al mes. Però, en general, estem contents perquè el cànnabis té traçabilitats perilloses que podem estudiar. Tant el Brasil [abans de la proclamació de Jair Bolsonaro com a president] com l'Argentina i altres països de l'entorn on el consum està actualment penat han vist bé la mesura.

Després de cinc anys d'aplicació, s'han assolit els objectius fixats?

Hem aconseguit desestigmatitzar l'ús de la substància. I això és important, perquè l'oposició titllava Mujica d'irresponsable. Ara, en canvi, entén que preserva la llibertat de consum i, alhora, debilita el manteniment econòmic de les bandes criminals, a les quals hem tret la meitat del mercat. També, si ens fixem en els indicadors, la sinistralitat causada pel cànnabis ha disminuït a les carreteres una vegada els joves han après a gestionar-lo de manera més responsable.

En alguns països, la legalització ha vingut després que la medicina en reconegué l'ús terapèutic. Com ha anat a l'Uruguai?

En aquest aspecte anem darrere de Xile o Colòmbia. Ens calen metges més formats i que el THC no els infongui temor. L'agència Monitor Cànnabis assenyala que el 85% dels usuaris no accedeixen al consum per la via de les farmàcies ni amb el coneixement adequat. Per tant, queda molt per recórrer.

Hi ha segments que opten per altres drogues seguint la màxima de “provar el que està prohibit”?

Ens hi trobem. Molts joves opten per la cocaïna i drogues sintètiques per tenir experiències psicoactives, com va passar en la dècada dels 60. Per això volem potenciar els testos i mesures de caràcter preventiu. Si no, correm el risc de ser un reclam pel narcoturisme.

La fira Expocannabis n'és una mostra?

Ho havia estat, però arran de la llei atrau gent interessada a explorar el vessant terapèutic de la planta, debatre la part preventiva i explorar si pot ser una alternativa a l'economia extractiva que lesiona el medi ambient i la salut.

Com és que a l'Uruguai solen aparèixer aquestes dinàmiques transformadores?

Té a veure amb l'esperit comunitari i la llarga tradició de lluites democratitzadores. Ara mateix estan ressorgint empreses recuperades, cooperatives d'habitatge i, aplicat al cànnabis, aviat s'obrirà una planta de producció on abans hi havia una fàbrica de paper. Assolit això, ara pertoca als emprenedors apostar per aquestes iniciatives, ja que l'Estat només és un facilitador que assessora i ajuda a la recerca que puguin fer els comitès d'ètica.

L'horitzó seria el model que aplica l'estat nord-americà de Colorado, on no existeix cap regulació?

En un primer estadi, caldrà un control públic lligat a la salut i la convivència. I, si tot va bé, aleshores flexibilitzar les mesures per arribar a una autoregulació col·lectiva. A través de l'intercanvi, i sempre buscant que els joves construeixin les seves pròpies polítiques, estic convençut que un dia l'ús es farà a consciència i amb el mínim dany possible. ●

Molts joves opten per la cocaïna i drogues sintètiques per tenir experiències psicoactives